ASZALÓI ÓVODA BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025.

Óvoda hivatalos megnevezése: Aszalói Óvoda Bölcsőde és Konyha

Cím, telefonszám:	3841Aszaló, Rákóczi út 95. 46/395-917
Email:	aszaloiovoda@freemail.hu
Az óvoda fenntartója:	Aszaló Község Önkormányzata
Cím, telefonszám:	3841Aszaló, Rákóczi út 87. 46/596-266
Munkáltató:	Aszaló Község Önkormányzata 3841 Aszaló, Rákóczi út 87.
Az alapító okirat száma, kelte:	2/2020.(2020.06.09.)
OM azonosító:	202167
Az óvodai csoportok száma:	3

Az óvoda vezetője, a program benyújtója: Szatmári-Stelmach Mariann

TARTALOMJEGYZÉK

AJÁNLÁS… **5**
1. HELYZETELEMZÉS 6
Óvodánk bemutatása 6
APP-ban módosított elemek listája… 7
Kiegészítő új és áthelyezett fejezetek listája… 7
Személyifeltételeink 9
Óvodánk hagyományai 11
2. TEVÉKENYSÉGKÖZPONTÚ ÓVODAINEVELÉS HELYI PROGRAMJA 13
Az óvoda funkciója és célja 13
Gyermekképünk–Óvodaképünk 13
3. A PROGRAM CÉLFEJEZETE 15
A programunk rendszer ábrája 15
Alapvető célok 15
Általános nevelési feladataink 16
Nevelési elveink 16
Az óvoda–iskola átmenet 17
4. FELADATRENDSZER 17
Egészséges életmódra nevelés 18
Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés 20
Értelmifejlesztés 22
5. ÓVODÁNK NEVELÉSI RENDSZERE 25
A játék és tanulási tevékenység 26
Társas, közösségi tevékenység 31
Munka tevékenység 33
Szabadidős tevékenység 34
6. A KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE 36
Külső világ tevékeny megismerése 36
Matematika 37
Művészeti tevékenységek 38
Mese–Vers, dramatizálás, bábozás 39
Rajzolás, mintázás, kézimunka 40
Ének–zene, énekesjátékok gyermektánc 41
7. A MINDENNAPI Mozgás 43
8. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE 45
A napirend és a hetirend általános időkeretei 46

9. AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE..... 47
Az óvoda és a család 47
Az óvoda és iskola 48
10. ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS GYERMEKVÉDELEM 49
Gyermek és ifjúságvédelmi munka az óvodában..... 51
Sajátos nevelési igényű gyermek, gyermekek óvodai nevelése... 52
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (óvodai nevelésének feladatai) 56
11. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS 58
12. BEFEJEZŐ GONDOLATOK..... 62
13. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 63

AJÁNLÁS

Nevelő testületünk a „Tevékenységközpontú óvodai nevelési programot” adoptálta. Ez a program lehetővé tette, a helyi viszonyok ismeretében az egyéni sajátosságok kibontakoztatását.

Intézményünk szeretné a befogadó pedagógiát előtérbe helyezni, biztosítani minden gyermek közreműködő részvételét a különféle tevékenységekben, egyéni képességükben és fejlődési ütemüknek megfelelően. Biztosítjuk, hogy óvodás gyermekeink a környező világ aktív, cselekvő megismerésével élményekben gazdag, szeretetteljes óvodás kort éljenek át. A kompetencia alapú nevelés előtérbe helyezésével az óvodánkban folyó munka minősége fejlődik, biztosított lesz a nevelési, tanulási folyamat.

Nevelő munkánk során kiemelt feladatunknak tekintjük a természet szeretetét, a környezet védelem és az egészséges életmód szokásainak megalapozását, a játékon belüli fejlődés lehetőségeinek megteremtését, az egyéni bánásmód alkalmazását, az iskolai életmódhoz szükséges készségek, képességek kialakítását.

Széleskörű tevékenységrendszerrel segítjük óvodásaink személyiségének sokoldalú és hatékony formálását.

Törvényi előírások figyelembevétele:

Programunk a 363/2012. (XII.17.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi (városi) óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről valamint, annak módosításait és a városi közoktatási koncepció irányelveit.

Ezen kívül a program az alábbi törvényeket, rendeleteket figyelembevételével készült:

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet. a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 15/2013. (II. 26.) EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- A fenntartó helyi rendeletei, határozatai Nevelőtestületi határozatok

Az óvoda szabályozó dokumentumai:

- Alapító okirat
- Aszalói Óvoda Pedagógiai Programja
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend

Útmutatók:

- Oktatási Hivatal -Országos Tanfelügyelet kézikönyve az óvodák számára
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez (kiegészítőkkel)
- Önértékelési kézikönyv óvodák számára
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendeletaz iskola-egészségügyi ellátásról 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

Programunk a felsorolt törvények és rendeletek alapján, a gyermekek alapvető tevékenységeire, a játékra, a helyi sajátosságokra, hagyományokra, a kompetencia alapú nevelésre épül. Fő hangsúlyt kap benne a testi, lelki gondozás, az érzelmi biztonság és a szociális önellátó szokásrendszer, a környezettudatos magatartásformálás megalapozása.

I.HELYZETELEMZÉS

A település jellemzői

Aszaló község Borsod- Abaúj- Zemplén megyében Miskolctól 20 km-re található. Földrajzi fekvését tekintve, az ország egyik legszegényebb, legelmaradottabb részén található. A település hosszú múltra tekint vissza. A gyermeklétszám aránylag magas, lakosságát tekintve 2000 fő körül mozog, s a népesség lassan növekvő tendenciát mutat. A településen nagy számban élnek etnikai kisebbségiek, akik nagy része munkanélküli, súlyos szociális gondokkal küzdő. Az elmúlt években átlagosan 25fő a születések száma, amelynek 70%- át az etnikai kisebbség születés teszi ki. Az aktív korú etnikai kisebbség 80%- a munkanélküli. A fent említett adatok és tényezők meghatározói mindenkori gyermekanyagunknak. A gyermekeink többsége mentálisan és szociálisan is fejletlen. Ebből adódóan az utóbbi években a családi nevelés feladatait is át kell vállalnunk.

A község társadalmi, természeti, környezeti helyszínei

A gyermekek ismereteinek bővítését, közvetlen tapasztalatszerzését községünkben a következő társadalmi, természeti és környezeti helyszínek és az itt szerzett tapasztalatok segítik.

- Kultúrház, amely a község közművelődési feladatát látja el.
- Könyvtár
- Élelmiszerboltok
- Virágbolt
- Tájház

A község határán található Bársonyos –patak, Zubogó, Papkert, Kastély, az erdő és a szőlő jó lehetőség a kirándulásra, a dombok szánkózásra, csúszkálásra alkalmasak. A közvetlen környezetünk segítségével nagyon jó lehetőségünk adódik – az óvónő átgondolt tervezése és kivitelezése eredményeként – a megfigyelésre, a közvetlen tapasztalatszerzésre építve, a teljes gyermeki személyiség fejlesztésére.

Óvodánk bemutatása

Az óvoda 1875-ben épült, községháza volt. Átalakították 1958. november 5- től 25 férőhelyes óvodaként üzemel. 1967 őszétől egy csoporttal bővült óvodánk.
Azután két csoporttal működött. Az állaga az évek folyamán egyre romlik, ezért külső és belső munkálatokat kell végeztetni rajta. A csoportszobák kicsik:

35,03m² és37,84 m² 27,06m² területű.
Csoportszobáink felszereltsége megfelelő, az óvoda belső tereit a lehetőségekhez mérten – dolgozóink önállóságának, kreativitásának is köszönhetően – a fejlesztés objektív feltételeit megteremtve, a gyermekek igényeihez, szükségleteihez igazodva sikerült kialakítanunk.

A gyermekek számára a mosdó helyiség bővült, így 4 db gyermek WC, 1 db WC és 4 db gyermekmosdó található benne. Az óvoda épületéhez tartozó szolgálati lakást átalakították, így bővült óvodánk 1 óvodai csoporttal, hozzá tartozó öltözővel, mosdóhelyiséggel, konyhával, valamint a felnőttek számára egy külön öltözővel. 2013-tól 3 óvodai csoporttal működik az óvoda.
Az óvoda udvara 2384 m² területű. Ebből beépített terület: 300 m², udvar, játszótér: 2084 m².
Az udvar első részén található a két homokozó és egy hódtetős játszóház, ennek bővítését szülők segítségével tervezzük. Egy betonozott rész található még itt. Az udvar hátsó része fűvel borított, ahol az alábbi készségfejlesztő játékeszközök találhatók: rönk- vasút, többfunkciós fából készült mászó házikó, gerenda, autógumi kerekekből létrehozott mászókák, 4 db mérleghinta. Az udvari játékeszközök állapotát folyamatosan ellenőrizzük és a szakértői felülvizsgálatokat elvégezzük.
Az udvarunk nagyon szépen parkosítva van, fák, díszcserjék, gyümölcsfák találhatók rajta.

1. 2.A Pedagógiai Programban módosított elemek listája

Kormányrendelet módosítás:

- **77/2025.(IV.14.)** 2025.04.14.-hatályba lépett módosítások végrehajtása

- **419/2024. (XII.23)** kormányrendelet 2025.01.01.-én hatályba lépett pedagógus-továbbképzés rendszerének változása

- **18/2024. (IV. 4.)** *BM rendelet* **alapján a pedagógusok értékelésének adminisztrációját a Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer**, KRÉTA rendszer bevezetése, **Poszeidon** modul használata.

Módosítások a kormányrendeletben előírtak szerint.

Helyi indikátorok:

- az eltelt 4 év társadalmi, -környezeti változásai,
- a személyi, tárgyi erőforrások javulása,
- az Önértékelés kialakítása külön szabályozásban,
- a nevelőtestület mentálhigiénés állapota.

Az Aszalói óvoda pedagógiai programjának elméletének és gyakorlati megvalósításának értékelése

A nevelőtestület egyöntetű véleménye, hogy a Pedagógiai program használható, jól működik, és eredményes nevelőmunkát indukál. Filozófiáját, tevékenységi rendszerét továbbra is elfogadjuk, a jövőben is annak megfelelően kívánunk dolgozni.
A nevelésben a tervezett fejlesztő hatások megjelentek, mérhetővé váltak. A fejlettséget 8 területen mérjük folyamatosan, az iskolába menő gyermekeknél készített neveltségi színt és részképességvizsgálatok, valamint az iskolai beválás vizsgálatok egybehangzóan bizonyítják, hogy tevékenységre és játékra épített személyre szabott fejlesztések eredményesek.
A szocializáció szintjének bemérése, a gyermek éppen aktuális fejlettségének megismerése és az onnan történő fejlesztés a kommunikáció, a megismerés és minden más területen is hatásos.
A tapasztalatszerzés játékos lehetőségei a kötetlen tevékenységek szervezésével és a mikrocsoportos foglalkoztatási formákkal, valamint az egyéni fejlesztéssel lényegesen kibővültek. Az eddigi tapasztalatok alapján az óvónők visszajelzéseiből egyértelmű, hogy a program jól alkalmazható. A módszertani szabadság lehetőségével élve a gyermekek érdeklődési körének megfelelően, játékban ágyazottan történik a nevelés, fejlesztés.
Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységek a teljes nevelési időben érvényesülnek.

Óvodai nevelésünk eddig is,

- a gyermekek tevékenységére,
- a képességek fejlesztésére,
- a gyermekek előzetes ismereteire épített, és törekedtünk a teljeskörű fejlesztésére.

Jelentette ez a befogadó esélyegyenlőség, biztosításra törekvő szemléletkialakítását, a másság elfogadását és a különböző szocializáltságú családok gyermekeinek integrált nevelését, valamint differenciált fejlesztését.

Személyi feltételeink

Munkáltató:

Aszaló Község Önkormányzata
3841 Aszaló Rákóczi út 8

Az óvodában, a nevelőmunka központjában a gyermek áll.
- Ennek kulcsszereplője az **óvodapedagógus**, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.
Az óvodapedagógus elfogadó, segítő támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Legyen alkotni vágyó, tapintatos, hiteles, önálló elképzelését az elfogadott keretek között megvalósítani tudó személyiség.
- Óvodai csoportonként két szakképzett óvodapedagógus szükséges. Fontos, hogy jó színvonalon tudjanak együtt dolgozni, jó viszonyban legyenek, kiegészítsék egymást, a pedagógiai elveiket egyeztessék. A gyermek nevelésének érdekében vállalják fel a szülők meggyőzését, ha ellentét alakul ki a szülő és az óvoda nevelési elvei között.
- Az óvodapedagógusnak törekednie kell arra, hogy minden nap élményekben gazdag legyen a gyermekeknek.

Jelenleg

Nevelőtestületünk szakmai kérdések iránti fogékonysága jól mérhető a továbbképzéseken való részvételi arányban és innovatív tevékenységükben is. Ez elegendő alapot ad az óvodai

nevelésünk tartalmai korszerűsítéséhez, ezen módszerek valamennyi csoportba való alkalmazásához, illetve a saját programunk magas szintű teljesítésére.

Az óvodapedagógus modell szerepe

A Tevékenységközpontú Óvodai Nevelés az óvodapedagógust kulcsfontosságú szereplőnek tekinti a nevelés folyamatában. Óvónőink jellemzői: önállóság, döntési képesség, rugalmasság, szakmai felkészültség, folyamatos önképzés.

Az óvónő és a dajkák együttműködése

A dajka az óvónő segítőtársa. Munkája a célok, a nevelési feladatok és az óvodai élet napi szervezése szempontjából egyaránt fontos. Eredményességet csak úgy érünk el, ha a dajkák is azonos nevelési elvek alapján dolgoznak. Intézményünkben a dajkák konyhai és takarítási feladatokat is ellátnak. (melegítő konyhával rendelkezünk)

A pedagógiai munkát **pedagógiai asszisztens** segíti.

A gyermekek egészséges fejlődését, a testi elváltozások korai felismerését segíti a község háziorvosa és a védőnő munkája. (tanévenként két alkalommal vizsgálja a gyermekeket, a védőnő probléma esetén hívható)

Tárgyifeltételek

Eszköz ellátásunk megfelelő. Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

A programválasztásnál figyelembe vettük, hogy a meglévő eszközöket a továbbiakban is tudjuk hasznosítani. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert eddig a költségvetésből és pályázati forrásokból mindig tudtunk játék vásárlásra fordítani. Játékállományunkat igyekszünk saját készítésű játékkal is bővíteni. A játékeszközök 30%-a építő, konstrukciósjáték, 30%-a szerepjátékhoz kapcsolódójáték, 20%-a szabályjáték, 20%-a pedig fejlesztő játék.

Könyvállományunkban megfelelő számú mesekönyv és szakkönyv található, amelyeket folyamatosan bővítünk. Ismeretterjesztő könyveink is megfelelőek. Az elmúlt években mese CD-ket, mese DVD-ket és oktatást fejlesztő DVD-ket vásároltunk.

Szociokulturális környezet

Kulturáltságukban, anyagi lehetőségeikben és nemzetiségi hovatartozás tekintetében sokszínűség jellemzi az óvodánkba érkező gyerekek családi hátterét.
A hátrányos helyzetű veszélyeztetett gyerekek száma nő. Egyre növekszik a szegények, az elszegényedő családok száma. A hátrányos helyzetű gyermekeink szülei iskolázatlanok, alacsony jövedelműek, rendszertelen életmódot folytatnak.

Ezen családok nagy részénél 3- nál több gyermek a jellemző. Figyelembe kell vennünk, hogy ezekre a családokra nemcsak anyagi, hanem nevelési problémák is jellemzőek. Az ingerszegény környezetből érkező gyerekek veszélyeztetettségüknél fogva, fejlődésük nehezebb ütemben halad.
A gondozási feladatokra fordított idő nagyon sok, mivel ezek a gyermekek más kultúrával, szokásrenddel érkeznek az óvodába.
Kiemelt feladatunk, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek differenciált foglalkoztatással való felzárkóztatása.
Óvodánk minden gyermekének lakáskörülményei megoldottak, kielégítőek. A családi hagyományok, szokások közül a családok az általánosan elfogadott ünnepeket- karácsony, húsvét, névnap, születésnap stb.- általában megünneplik.
Szabadidős tevékenységüknél viszont jelentős eltérés tapasztalható. Általában a jobb anyagi körülmények között élőkre jellemző a szabadidős tevékenység szervezettsége (mozi, bábszínház, családi kirándulások) viszont vannak olyan gyermekek, akiknek nincsen vagy nagyon kevés szervezett közös programjuk van a szüleikkel.

Óvodánk hagyományai

A hétköznapokban és az ünnepnapokban egyaránt gazdag, sokrétű hagyományrendszer őrzi a magyar nép kulturális értékeit. Nevelőtestületünk- az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján- fontos feladatnak tartja a szülőföld, a helyi néphagyományok, szokások megismerését, felelevenítését. Szeretnénk megismertetni a gyerekekkel azokat a szokásőrző tevékenységeket, a melyek a földhöz, a természethez, az embertársakhoz kötődően elődeink életében is évről évre jelen voltak. Ezekből választottuk ki az óvodai életbe illeszthető:

- a mindennapokhoz kapcsolódó foglalkozásokat és
- a jelesnapokhoz kapcsolódó tevékenységeket.

Az évszakokhoz kapcsolódva tervezzük a kiválasztott jeles napokat és a mindennapokban gyakorolható hagyományőrző tevékenységeket. A néphagyomány megjelenése révén a családok szemlélet módjában is nagy változás következett be, együttműködésünk erősödött az óvodában folyó nevelőmunkával. A cselekvéssel szerzett tapasztalatok, élmények pozitívan hatnak a gyermekekre és szüleikre egyaránt, valamint az ünnepelni tudás" lelki, erkölcsi örömet jelent mindenki számára. A gyermekek családtagjaival, társaival olyan külsőségekben, tartalmukban visszatérő élményeket él át, amelyek otthonához, szülőföldjéhez kötik, s ezzel egy életre szóló útravalót kap.

Őszi hagyományok:

- október 5. állatok világnapja
- őszi termések gyűjtése: házkörüli, erdei, mezei
- őszi gyümölcsök kóstolása
- október15.-e a szüret kezdőnapja
- termés játékok készítése:(csuhé, kukorica, gesztenye, makk, toboz, levelek, bogyók felhasználásával.)
- töklámpáskészítése
- lámpásfelvonulás

Téli hagyományok:

- András nap november 30.
- Advent koszorú készítése
- December 6. Mikulásnapja
- december13. Lucanapja-búzaültetés
- Karácsonyi ünneplés-fenyőfa díszítés, pásztorjáték,
- Ajándék készítés, mézeskalács sütés
- január1.Újév napja
- szánkózás
- Farsangi mulatság
- madarak etetése

Tavaszi hagyományok:

- Kirakodó vásár
- Tavaszi ágak hajtatása
- Március15-i megemlékezés
- Március 22. Víznapja

Április: Húsvét hónapja

- húsvéti tojásfestés, beszélgetés a húsvéti szokásokról, locsolkodásról
- április 22. Földnapja
- ibolya és további tavaszi virágok gyűjtése
- Május1.– májusfa állítás
- Madarak, fák napja
- Anyák napi megemlékezés
- Kirándulás szervezése-hagyományos óvodai kirándulás
- Iskolalátogatás
- Gyermeknap

Nyári élmények

- óvodai évzáró és a nagycsoportosok ballagása

2. A TEVÉKENYSÉGKÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉS PEDAGÓGIAIPROGRAMJA

Az óvoda funkciója és célja

Óvó – védő, szociális és nevelő személyiség fejlesztő funkció. Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvodai nevelés elsődleges célja:

- Az ismeretközpontú nevelésről oktatásról a kompetenciákra, az ismeret – képesség - attitűd hármas egységére helyezi a hangsúlyt
- Az óvodából az iskolára való átmenet tartalmilag újszerű kidolgozása
- Az inkluzív pedagógia, az együttnevelés elterjesztése.
- Az óvodás gyermek sokoldalú, harmónikus fejlődésének elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok, és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A program bevezetése óta eltelt időszak nevelőmunkájának jellegzetességei.

Az elmúlt években a pedagógiai programunk biztosította:

- a gyermek központúságot
- a nyugodt, érzelmi biztonságot adó nevelési légkört
- az esztétikus környezetet
- a játék elsődlegességét
- az esélyegyenlőség megteremtését
- a differenciált egyéni bánásmódot
- a gyermeki jogok érvényesítését
- a külső környezet felé nyitott nevelési légkört
- az óvodapedagógus szakmai önállóságát

Gyermekképünk–Óvodaképünk

Gyermekképünk

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Olyan gyermekeket nevelni, akik fejlett kommunikációs készséggel, beszédkultúrával, harmónikus mozgással rendelkezzenek. Legyenek tájékozottak az őket körülvevő világgal, fogékonyak az új ismeretek iránt, és az alapkészségek, képességek birtokában alkalmazzák tudásukat a gyakorlatban. Örömre és szeretetre nyitott, érzelem gazdag személyiségek legyenek. Váljon életformájukká az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás.

Legfőbb élményforrásuk a szabad játék legyen, amely a személyiség fejlesztés színtere, a tanulás, a készség – képesség fejlesztés leghatékonyabb módja. Közösségi magatartásuk, viselkedésük igazodjon az emberi együttélés szempontjából lényeges szabályokhoz. Az óvodáskor végére testileg, lelkileg, szociálisan alkalmassá váljanak, az iskolai élet megkezdésére. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodaképünk

„Ha a gyerekek bátorítva élnek, megtanulnak bízni, Ha a gyerekek dícsérve élnek, Megtanulják megbecsülve érezni magukat.”

/DorothyLaw Noitte/

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
Nevelő munkánkban megvalósítjuk a differenciált személyiségfejlesztést, a felzárkóztatást, a tehetséggondozást a hátrányok csökkentését. Intézményünk napirendje rugalmas, mely lehetőséget biztosít a gyermek személyiség fejlődését szolgáló események, programok beépítésére. Nevelőmunkánk során kiemelt feladatunknak tekintjük az egészséges életmód szokásainak megalapozását, a játékon belüli fejlődés lehetőségeinek megteremtését, az egyéni bánásmód alkalmazását, az iskolai életmódhoz szükséges készségek, képességek kialakítását. A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó tevékenységeket biztosítunk (ideértve aki emelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.) Széles körű tevékenység rendszerrel segítjük a gyermeket személyiségének sokoldalú, és hatékony formálását. Szeretetteljes, családias légkör kialakítását tartjuk fontosnak, amelyben a gyermekek biztonságot, törődést, odafigyelést, bizalmat éreznek. Alapelvünk, hogy a gyermekek személyiségét tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezze. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.
Gazdagítjuk a természeti, földrajzi környezet kínálta nevelési lehetőségeket (természeti jelenségek, változások megismerése, természet szeretet kialakítása, a természet védelmére nevelés területeinek bővítése). Programunkban igyekszünk a helyi sajátosságokhoz ötvözni a mozgást, a környezet megismertetésére és megszerettetésére nevelést, és az anyanyelvi nevelést. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
Jól felkészült óvodapedagógusaink a biztosítéka a gyermekek sokoldalú személyiség fejlesztésének. Rendelkezünk a személyiség fejlesztéshez szükséges korszerű eszközökkel, melyeket továbbra is folyamatosan bővítünk. A hatékony nevelőmunka érdekében nevelő testületünk sok energiát fordít a folyamatos továbbképzésre.

3. A PROGRAM CÉLFEJEZETE

3. 1.A programunk rendszer ábrája

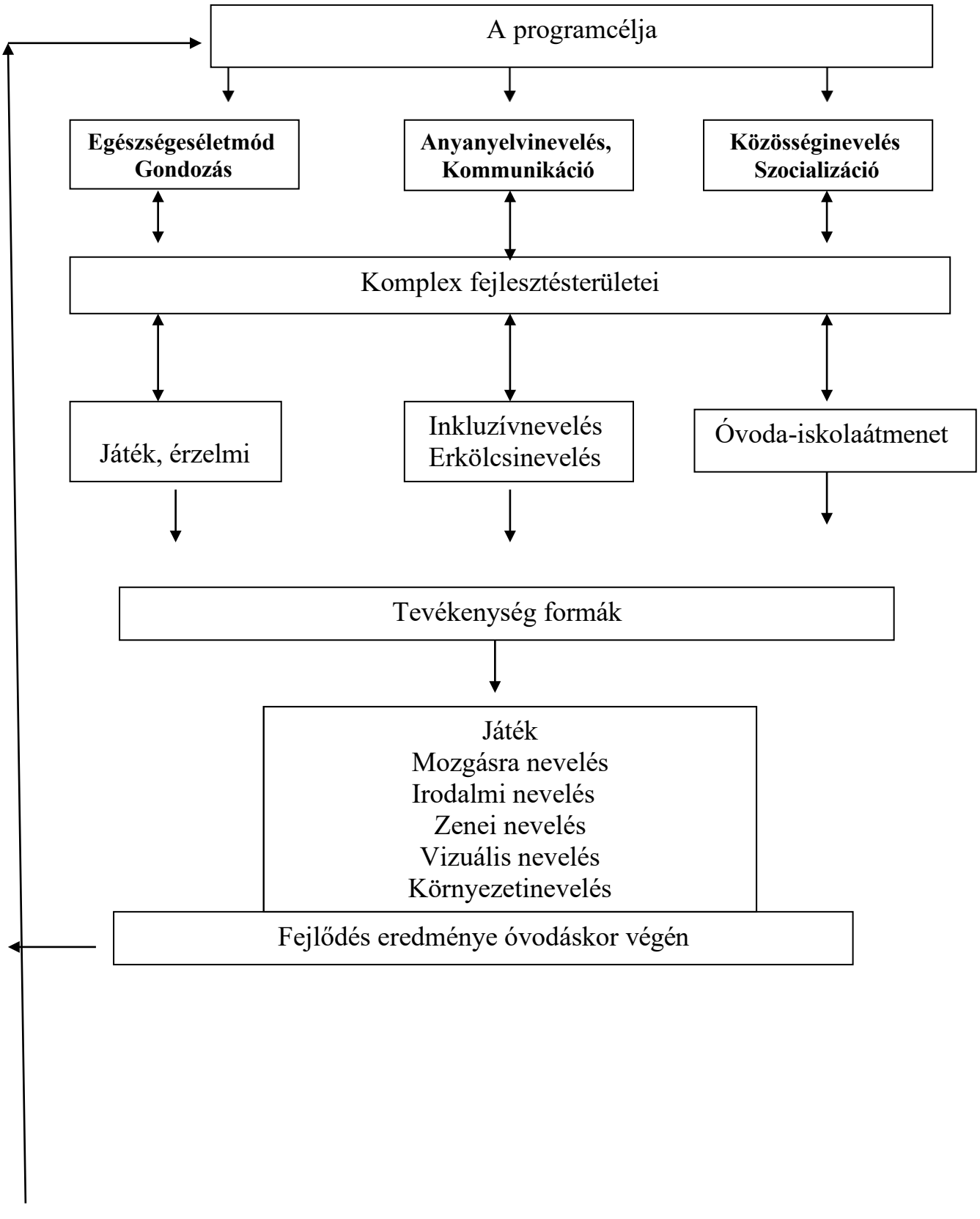

3. 2. Alapvetőcélok

Általános célunkat az ONO alapprogramján (363/2012. XII. 17.) a következőkben határozzuk meg: Nevelésünk célja, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítsük, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével ideértve a sajátos nevelést igénylő gyermekek ellátását is.

Programunk sajátosságából adódó céljaink

Tevékenységközpontú program célja a 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magába foglalja:

- A teljes gyermeki személyiség fejlesztését, a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül
- Azéletrevalófelkészítéstatevékenységekáltalésatevékenységekenkeresztül.
- Speciális céljaink a helyi lehetőségeink, adottságaink alapján egészséges életmódra, természet szeretetére és védelmére nevelés, természet közeli élettel.
- Hátrányos helyzetű gyermekek differenciált felzárkóztatása.

3. 3. Általános nevelési feladataink

Óvodai nevelésünk feladata az óvodáskorú gyermek testi- lelki szükségleteinek kielégítése életkori szakaszonként és egyénenként:

- az egészséges életmód alakítása,
- érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés
- kooperáció és kommunikáció,
- értelmifejlesztés, nevelés differenciált fejlesztés, (hátrányos helyzetű gyermekek)
- anyanyelvi nevelés
- környezeti nevelés, (környezetvédelem)
- szocializáció

Az óvodapedagógus feladatai:

- Inkluzív pedagógiai szemlélet, kompetencia alapú nevelés, környezettudatos magatartás kialakítása és az anyanyelvi nevelés.
- A játékba integrált, önkéntes és cselekvéses tanulás alkalmazása a mindennapi nevelésben.

3. 4. Nevelésielveink

Alapelv: Az óvodában komplex nevelés folyik.

Nevelőtestületünk az alábbi koncepcionális elemeket tartja szem előtt a nevelés hatékonyságának fokozása érdekében:

- a gyermeki jogok maximális elismerése és a gyermeki személyiség tisztelete,

- az esélyegyenlőség biztosítása a sajátos nevelésű és hátrányos helyzetű gyermekek esetében,
- pedagógiai munkánk középpontjába az együttműködési és érintkezési képességek tudatos fejlesztését állítjuk. (kooperáció, kommunikáció),
- az óvoda nyitottságának kiemelése szűkebb és tágabb környezettel való szorosabb kapcsolat ápolása
- Az óvodában a nevelő munka középpontjában a gyermek áll.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

3. 5.Az óvoda-iskola átmenet

Célja:

Az egymásra épülés érvényesítése a nevelés oktatás folyamatában. A gyermeki kíváncsiság, aktivitás ébrentartása és kielégítése, a kreativitás elősegítése, a kompetencia érzés kialakítása. Játékba ágyazottan színes tevékenységek között valósuljon meg.

Óvodapedagógusfeladatai:

- Az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segítse hozzá a gyermeket, fejlessze problémamegoldó képességét.
- Gazdag tevékenység kínálattal teremtse meg a választás lehetőségét
- Munkája során tudatosodjon benne, hogy ez a feladat folyamat jellegű, mely a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét.
- Vegye figyelembe a gyermek érési folyamatait
- A játékba integrálja be a neveléstöbbieszközét
- Ismerje meg az iskola elvárásait
- Felelősségteljesen döntsön az egyes gyermek iskolára való alkalmassága felől
- Adjon meg minden információt, segítséget a gyermekek fejlettségéről, fejlesztéséről
- Tegyenek látogatásokat az iskolába, kezdeményezzen kölcsönös hospitálásokat
- Legyen képes a gyermekek érdekében pozitív érzelmi és a jó interaktív-kommunikatív viszony kialakítására
- Tervezzen tudatosan, alapozzon a gyermekek spontán érdeklődésére, kívánságára, igényére, tudásvágyára.
- Valósítsa meg a tanulási folyamatban a rendszerességet, a fokozatosságot és a folyamatosságot.
- A szociális tanulás során segítse elsajátítani azokat az értékeket, normákat, melyeket a szervezeti kultúrában megfogalmazott az óvoda.

4. FELADATRENDSZER

Óvodai nevelésünk feladata a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiságébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetencia érzés kialakítása fenntartása. Az anyanyelvi nevelés hassa át az egész óvodai tevékenység rendszert. Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a különbözőség elfogadása mindenkinek természetessé válik.

4. 1.Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermek egészséges életvitel – igényeinek alakítása, testi fejlődésük elősegítése. Magában foglalja a szervezet ellenálló képességének megalapozását, az óvoda körülményei között megoldható környezetvédelem és egészségvédelem szokásainak kialakítását, lelki egészség megóvását, a mentálhigiénés feladatokat, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés. Az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Biztonságos, egészséges környezet biztosítása.

A környezet kialakításának legfontosabb szempontjai:

- szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét
- tegye lehetővé mozgás–és játék igényük kielégítését,
- formálja környezet esztétikájukat, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal.

- A gyermek gondozása, egészségének védelme, edzettségének biztosítása.

Személyi higiéniára nevelés: kézmosás, körömápolás, mosakodás, fogápolás, hajápolás, zsebkendő használat, WC papír használat.

A napirend lehetővé teszi a gyermekek számára a személyükkel kapcsolatos higiéniai teendők elvégzését, melyet megfelelő méretű, minőségű, könnyen tisztán tartható eszközökkel végeznek.

A fejlődés folyamata:

- fokozatos önállóság (segítséggel, kissegítséggel),
- önállóan belső igény kialakulása,
- az eszközök rendeltetésszerű használata,
- önálló, fejlettségnek megfelelő részvétel, az eszközök tisztántartásában.

Egészséges táplálkozás

A helyes táplálkozási szokások kialakításának érdekében együttműködünk a családdal és a szakemberekkel (gyermekorvossal). A szülők tájékoztatása céljából a heti étlapot kifüggesztjük, így segítjük az óvodai és az otthoni étkezés összhangjának megteremtését (reggeli, vacsora). Az egészséges életmód a testápolás a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése a zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése és a fogmosás.

Szokásalakítás szempontjából fontosnak tartjuk:

- a nyugodt, kulturált étkezés feltételeinek megteremtését

- fogadják el az új ételeket, ízeket, alaposan rágjanak
- tudatosodjon bennük a gyümölcs-és zöldségfogyasztás szükségessége

A helyes étkezési szokások kialakulásának fokmérői:

- fokozatos önállóság: önkiszolgálás, kínálás, ételkészítés,
- rendeltetésszerűen, helyesen használják az eszközöket,
- szívesen fogyasszák el a kínált ételt,
- életkoruknak megfelelően, kulturáltan étkezzenek.

Pihenés, alvás

Az óvoda a nyitvatartási ideje alatt biztosítja az ébrenlét, pihenés, alvás életkornak és egyéni szükségletnek megfelelő helyes arányát. Az óvodáskorúak alvásszükséglete 3-4 éveseknél legalább 12-13 óra 6-7 éveseknél 10-12 óra. Azok a gyerekek, akik nem igénylik a napközbeni alvást csendes pihenéssel tölthetik az alvásidőt.

A nyugodt pihenés biztosításának szempontjai:

- tisztalevegő, (folyamatoslégcsere), megfelelő hőmérséklet, szűrt fény, csend
- megfelelő méretű fektető, ágynemű
- kényelmesruházat

A szervezet mozgás

A szervezet edzését a mozgásszükséglet kielégítésével, az évszaknak, időjárásnak megfelelő nap-, lég- és vízfürdőzéssel szolgáljuk. Nagy hangsúlyt fektetünk a mozgás megszerettetésére.

A szervezet mozgás helyszínei:

- szabadban–az óvodaudvarán, erdőben, parkban, séta, kirándulás alkalmával,
- önállómozgásostevékenység–szabad levegőn, -eszközzel– teraszon, - teremben,
- eszköz nélkül.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fésülködnek, fogat mosnak.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan döntenek, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek. Biztonságosan használják a kanalat, villát, kést. Étkezés közben halkan beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek, ruhájukat esztétikusan, összehajtva helyére teszik, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Környezetükben mindenütt igyekeznek rendet tartani.
  - Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
  - Az eszközökkel berendezésekkel óvatosan bánnak, a rendetlenséget megszüntetik.

- Szívesen tartózkodnak az udvaron, szeretnek tornázni, és önállóan részt vesznek mozgásos játékokban.

Baleset megelőzésre nevelés

A baleset megelőzésre nevelés természetes módon épül be az óvoda mindennapi tevékenységébe, különösen a játék, gondozás, környezet megismerés területeibe.
Baleset megelőzés: a nevelés folyamatában olyan magatartásformák kialakítására törekszünk mellyel a balesetek elkerülhetők. Az óvónő kötelessége, hogy rendszeresen felhívja a gyermekek figyelmét a környezetben lévő veszélyhelyzetekre, alakítson ki, tanítson meg a gyermekekkel veszélyelkerülő technikákat. Ebbe a szülőket is feltétlenül be kell vonni. A baleset megelőzés érdekében a család és az óvoda nevelési feladatainak összehangolása szükséges.
A védő – óvó intézkedések konkrét feladatait az óvoda Házirendje és az SZMSZ tartalmazza, melyet a gyerekekkel is megismertettünk.

Feladatok:
- a veszélyhelyzetek felismertetése, elkerülése,
- az eszközök balesetmenetes használata,
- biztonságos közlekedésre nevelés.

4. 2.Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A szociális és érzelmi nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, kibontakoztatása a közösségen belül a csoport normái alapján, tevékenységen keresztül. Fejleszteni azokat a képességeket, amire szüksége van a gyermeknek, hogy hatékony felnőtté váljon, hogy jól boldoguljon a társas kapcsolatokban, hogy boldog és sikeres ember legyen. Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvoda nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nyitott légkör szeretetteljes irányítás segítségével döntési képességek fejlesztésével szokás és norma rendszer megalapozására törekedjen.

Ezek a következők:

- kreativitás és fantázia,
- az érzelmek szabad kifejezése,
- öntudat– önbizalom,
- megfelelő frusztráció tűrés,
- tudjon nemet mondani,
- szükséges határok elfogadása,
- az örömérzés átélésének képessége.

Az óvodapedagógus feladatai:
- Az anyás- apás befogadással teremtse meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermek közösségbe való beilleszkedéséhez.
- Teremtse meg az ideális fogadás feltételeit (Jelválasztása, otthonról hozott kedvenc tárgyak, mondóka, vers.)
- Ismertesse meg a gyermekekkel a csoportszobát, barátságos és vonzó játék feltételeit.
- Beszéljék meg az óvodakezdés ütemezését

- A csoport mindkét óvónője látogassa meg otthonában a gyermekeket.
- Készítsen anamnézist a gyermekről és kérje meg a szülőket, hogy mutassák be gyermeküket írásos formában.
- Fogadják először a bölcsődéből jött gyermekeket, majd az otthonról jövőket.
- A gyermek sajátos szokásait megjegyzés nélkül fogadják el, érvényesítsék az elfogadás elvét.
- Figyelje meg a gyermeket a befogadási időszakban, tapasztalatait rögzítse. (Hogyan szokta meg az új környezetet, hogyan vált el a szülőtől, választott-e magának játéktevékenységet, hogyan alakult a kapcsolata az óvónőkkel, hogyan illeszkedett be az óvodai életritmusba, mi okozott számára örömet vagy nehézséget, hogyan reagált társaira.)
- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtésével segítse a gyermekek társas kapcsolatainak alakítását, „én tudatának", „én érvényesítő" törekvéseinek fejlődését.
- Szülői értekezlet keretében tájékoztassák a szülőket az óvoda napi életéről, arról hogy milyen téren számítanak segítő munkájukra, mutassák be az óvoda nevelésitörekvéseit.
- Alakítson ki a gyermekek által jól követhető szokás és szabályrendszert (viselkedési normák, erkölcsi szokások).
- Kísérje figyelemmel a közösségen belül az egyes gyermekek fejlődési ütemét.
- Alakítsa ki saját csoportja hagyományait, szokásrendszerét, jelképrendszerét, amely mélyíti a gyermekek összetartozását, együttérzését.
- Biztosítson a gyermekek számára saját tároló helyet, ahová eszközeiket, játékaikat, „értékeiket" betehetik, önállóan kezelhetik.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait.
- Kiemelten figyeljen azokra a gyermekekre, akiknek fejlődését negatív hatások, társadalmi- kulturális hátrányok gátolják.
- Működjön együtt a családdal, a gyermekvédelmi szolgálattal, a nevelési tanácsadóval, családgondozóval, a veszélyeztetettség enyhítése, a hátrányok csökkentése miatt.
- Segítse a gyermekbarátságok kialakulását.
- Segítse a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.
- Szervezzen közös tevékenységeket a gyermekek és a családok számára.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekesetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvónő személyisége

A gyermek érzelmi stabilitása nagy mértékben függ az **óvónő személyiségétől.**
Ennek érdekében fontos, hogy az óvodapedagógust jellemezze:

- a gyermek feltétel nélküli szeretete,
- legyen probléma érzékeny, segítőkész,
- rendelkezzen nagyfokú empátiával,
- tevékenységében, viselkedésében legyen őszinte, emberi, nevelési helyzetekben példamutató,
- a családokkal a gyermekek érdekében alakítson ki nevelő partneri kapcsolatot.

A fejlődés várható eredményei:

- Ismeri szűkebb, tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek a hazaszeretet, szülőföldhöz és a családhoz való kapcsolódás alapja.
- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez.
- A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedési szabályok betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok betartására.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak.
- Közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Konfliktushelyzetben társaikkal megegyeznek.
- Érdeklődnek barátaik, társaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- Ismerik saját képességüket, megfelelő önbizalommal rendelkeznek, de a kudarcot is el tudják fogadni.
- Érvényesítik saját kezdeményező készségüket, kimerik nyilvánítani érdeklődésüket, vagy tudnak nemet mondani.
- Legyőzik az akadályokat, de a szükséges határokat elfogadják.
- Öröm érzésüket szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.

4. 3.Értelmi fejlesztés

Cél:

A szellemi fejlesztésünk legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítsuk és tegyük képessé őket azok megoldására is. A szocializáció folyamatában a **beszéd, a kommunikáció**, a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze legyen.
A kommunikációs által erősödjék a gyermek biztonságérzete, növekedjék tájékozottsága, gazdagodjanak ismeretei, kapcsolatai, fejlődjön beszédkészsége, anyanyelvi kultúrája.
Az óvónő legfőbb célkitűzése legyen a kreatív probléma megoldásra ösztönözni a gyermeket ennek kialakításához az óvodában mindenféle teljesítmény és időnyomástól mentes játék, és tapasztalatszerzésre van szükség.

Anyanyelv

Azanyanyelvi nevelés célja

Az óvodai anyanyelvi nevelés, mint komplex folyamat segítse a szociális kapcsolatok kiépítését, valamint legyen az egymás közötti kommunikáció legfontosabb eszköze.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenység forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelvi nevelés közvetítő elemként jelen van a nevelési folyamat minden mozzanatában. Eredményes megvalósítása hozzájárul a gyermekek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdéséhez. A beszéd a környezettel való érintkezésnek, az önkifejezésnek és a gondolkodásnak a legfőbb eszköze.
Fejlesztési feladatainak a család, a környezet megismeréséből kell kiindulnia, hisz a gyermek beszédét elsősorban az otthoni nyelvi környezet határozza meg. Az egyéni képességek megismerése tudatos és folyamatos kell, hogy legyen, az újabb fejlettségi szint felismerése érdekében. Minden adódó lehetőséget ki kell használni beszélgetésre.
Célszerű a hétfői napokon erre külön tekintettel lennünk, hiszen ilyenkor elmondhatják a gyerekek az otthonról és a külső környezetből hozott élményeiket és tapasztalataikat.

A helyes beszéd kialakulásának feltételei:

- megfelelő központi idegrendszer,
- ép beszédszervek, hallásszervek, motoros rendszer fejlettsége,
- észlelés fejlettsége (auditív, vizuális, taktilis, kinesztetikus),
- környezeti feltételek (szociális, kulturális),
- beszédöröm, belsőkésztetés, alkotóképességfejlesztése
- spontán kommunikációs helyzetekben tervezett, de dominánsan nem kommunikációs tevékenységekhez kapcsolódó,
- azóvodapedagógusáltalirányítotthelyzetekbenolyanszervezetttevékenységben, amikor kifejezetten a kommunikációs képességfejlesztés a célunk.

Az óvoda nyelvi és kommunikációs nevelésének feltételei:

- tárgyi és személyi feltételek, a felnőttek pozitív példaadása,
- elegendőidő(kivárás)biztosítása,
- változatos lehetőségek a kommunikációs és metakommunikáció gyakorlására,
- egyéni fejlesztés, beszédkorrekció, tehetséggondozás.
-

Az óvodában a gyakorlás lehetőségeit több formában is megtalálhatjuk:

- spontán kommunikációs helyzetekben,
- tervezett, de dominánsan nem kommunikációs tevékenységekhez kapcsolódó,
- az óvodapedagógus által irányított helyzetekben,
- olyan szervezett tevékenységekben, amikor kifejezetten kommunikációs képességfejlesztés a célunk.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- fejlessze a gyermekek gondolkodását, ösztönözze beszédre őket,
- válaszoljon a gyermekek kérdéseire, elégítse ki kíváncsiságukat,
- a beszédkedv, beszéd öröm biztosítása, gyakori beszéd kezdeményezés,
- ismerje meg a család anyanyelvi kultúráját,
- figyeljen a családban előforduló beszédhibákra,
- hívja fel a szülők figyelmét az otthonibeszélgetések fontosságára,
- ismerje meg az óvodába kerülőgyermekszókincsét,
- szűrje ki a beszédhibás gyerekeket, kérje szakember segítségét,
- bővítse aktív és passzív szókincsüket a gyermekeknek,
- fejlessze a beszédszerveket (játékos légzőgyakorlat, hangutánzó gyakorlat, nyelv és ajak gyakorlatok),
- fejlessze a gyermekek beszédértését, mondat alkotási készségét,
- késztesse a gyermeket gondolatainak, érzelmeinek, szükségleteinek, kívánságainak szóbeli kifejezésére,
- törekedjen arra, hogy a gyerekeknél a tevékenységek során kialakuljon a párbeszéd az egymásra figyelés,
- érje el, hogy a gyermekek az udvarias beszédformát használják,
- használja a bábjátékot, mint az anyanyelvi nevelés egyik fontos eszközét,
- gondolja át az anyanyelvi nevelés feladatait,
- az egyes nevelési tartalmak területén fejlessze a gyermekek képességeit,
- segítse a gyermekeket a másság elfogadásában, törekedjen arra, hogy a gyermekekben kialakuljon az igény, és képesség, a beszédkapcsolatokon alapuló együttműködésre.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Elvárások az óvónő kommunikációjával szemben:

- beszéde legyen követésre méltó, kifogástalan,
- mondatszerkesztése legyen egyszerű, de változatos,
- tartózkodjon a túl erős, és a túl halkmonoton beszédtől,
- törekedjen a szemléletességre, képszerű kifejezések alkalmazására,
- hallgassa meg a gyermekeket,
- legyen türelmes érdeklődő, figyelmes és közvetlen, legyen képes a gyermekekkel meghitt beszélgetést folytatni.

Gyermekek tevékenységei:

- beszélgetést kezdeményeznek a felnőttekkel, társaikkal,
- az együttes tevékenységek alkalmával kérdeznek, beszélgetnek, hallgatják az óvónőt és társaikat,
- játékközben beszélgetnek,
- szerepet vállalnak,
- mesélnek, báboznak, mondókáznak, verset mondanak,
- képeskönyveket nézegetnek,
- halandzsáznak,
- anyanyelvijátékokat játszanak,
- megbeszélik a munkafolyamatokat, használják a munka folyamatokhoz kapcsolódó fogalmakat, kifejezéseket,
- értékelik egymás munkáját,
- használják a környezetükhöz kapcsolódó fogalmakat, kifejezéseket (jelzők, névelők stb.),
- megértik a felnőttek kérdéseit, magyarázatait,
- a kérdésekre válaszolnak.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- összefüggően beszélnek, bátran nyilvánítanak véleményt, elbeszélésük folyamatos,
- a feltett kérdésekre pontosan, adekvátan felelnek,
- motiváltak a szóbeli közlésre,
- képesek a hallott szöveg megértésre,
- képesek az ok-okozati összefüggések megfogalmazására, következtetések levonására,
- szókincsük életkoruknak megfelelő,
- beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal, és viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fent a kapcsolatot,
- figyelmesen végig hallgatják társaikat és a felnőtteket,
- a tanult mondókákat, verseket, meséket felidézik, eljátsszák,
- alkotás közben beszélgetnek, énekelnek, mondókáznak.

Óvodapedagógus feladatai:

- Lehetőséget teremteni a gyermekeknek a saját aktivitásuk, önállóságuk, kísérletezgetéseik kipróbálásához.
- A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése.
- Egyénre szabott differenciált fejlesztés alkalmazása a hátrányos helyzetű gyermekek esetében is.
- Az érzékelés fejlesztése –látás, hallás, szaglás, ízlelés, mozgás.
- A megfigyelőképesség fejlesztése.
- A memória fejlesztése.
- A gondolkodási képesség fejlesztése (válogatás), összerendezés, összehasonlításmérés, analízis, szintézis, összefüggések megtalálása.
- Problémamegoldó képességek fejlesztése a problémák meglátása – okainak

megismerése – megoldási módok keresése.
- Feladattudat fejlesztése, az önállóság, figyelem, kitartás, pontosság „edzése”.

Siker kritériumok

A gyermek elérte az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet:
- Fejlett idegrendszer és érzékszervek, a nagy és kismozgások egyre koordináltabbak.
- Akaratlagosan szabályozza figyelmét, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma. A figyelemterjedelme2-3 dologra terjed ki, megfigyelő képessége egyre megbízhatóbb.
- Formaészlelés több kritérium mentén–alak, nagyság, felület, forma, szín.
- Térészlelésére jellemző, hogy megnevezi a térirányokat és végrehajtja a térben való mozgásra vonatkozó utasításokat.
- Időészlelésére jellemző, hogy tájékozódik a napszakok, évszakok, és a hét napjai között. Szándékosan emlékezik a közeli és régi eseményekre is.
- Kialakult a felelősségérzet, kötelességtudat.
- Képessé vált együttműködésre a felnőttekkel és gyermektársaival.
- Önfegyelmének alakulásával a feladattartásban, kitartásban, munkatempóban, önállóságban az eredményes tevékenység végzést garantálja.

5. ÓVODÁNK NEVELÉSI RENDSZERE

A fejlesztés tartalma

Óvodai nevelésünk célja a teljes gyermeki személyiségfejlesztése és az életrevaló felkészítés a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

E célt szerteágazó egymásra épülő, egymással összefüggő feladatokkal, komplex módon érvényesülő tevékenységekkel érjük el.

A nevelési folyamat négyes feladatrendszerének elemei:
- Játék és tanulási tevékenység
- Társas és közösségi tevékenység
- Munka tevékenység
- Szabadidős tevékenység

A komplex foglalkozások rendszere:
- Anyanyelv
- Matematika
- Természet, társadalom, ember
- Művészeti nevelés
- Mindennapi mozgásra nevelés

5. 1. A játék és tanulási tevékenység

A játék a kisgyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége, ahol kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket, ugyanakkor megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újra élheti kellemes élményeit.
A játék olyan komplex tevékenység forrás, melyben az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja, az indirekt irányítás felelősségét. Fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Óvodánkbanjólkialakultszokásazóvónőkáltalkészítettésalkalmazottszabályjátékok felhasználása a játék és a tanulási tevékenységekben. A környezetünkre jellemző sajátos élményvilág feldolgozása a szerepjátékok során.
A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodapedagógus feladatai a játékokkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az élményszerű elmélyült játék feltételeinek megteremtése, mindez az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára.
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása.
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához.
- Az egyéni élményeken túl, a közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében.
- A gyermeki játék tiszteletben tartása.
- Szükségesetén bekapcsolódása játékba, együtt játszás a gyermekekkel.
- A személyiség fejlesztés építsen a gyermekek egyéni ütemére.
- A játékban fejlődjön a gyermek gondolkodása, gazdagodjon, színesedjen anyanyelve, a benne rejlő adottságok kibontakozhassanak, formálódjon magatartása, viselkedése.
- Elegendő idő biztosítása a gyermek szabadjátékához.

A jó játék jellemzői: örömteli, önkéntes, szabadon választott, belső szükségletből fakadó, élményre és utánzásra épülő, felfedező, kreatív, önkifejezést, önmegvalósítást biztosító tevékenység.

Gyakorlójáték:

- A mozgásos gyakorlójáték a tér érzékelés, a test séma és a nagymozgások fejlődését segítik.
- A manipulációs gyakorlójáték, a tárgyakkal, anyagokkal való ismerkedést, a szem – kéz koordinációt és a finommotorika fejlődését biztosítja.
- A verbális gyakorlójáték, a hang, a beszéd, a dallam és a ritmus játékos gyakorlását szolgálja.

A gyakorlójáték fejlettségének fokmérői lehetnek:

- Az új játékkal, anyagokkal való ismerkedés során játszik-e gyakorlójátékot.
- Nyelvi gyakorlójátékai, mozgásai ritmikusak-e.
- Biztossá, illetve biztonságossá válnak-e tevékenységei.

Szerepjáték
Alapja az élmény – a természeti és társadalmi környezet, valamint mesék világa – melypozitív és negatív töltésű is lehet. A feszültségek oldása a játékban történik meg, ami hozzájárul a lelki egyensúly megteremtéséhez. Kipróbálják és átélik a szerepek adta lehetőségeket, az emberi és társas viszonyokat. A gyermekek ötleteit figyelembe véve biztosítjuk a szerepjáték feltételeit, szükség esetén kellékekkel, kiegészítőkkel, ötlettel, együtt játszással.

Dramatizálás és szituációs játék
A gyermekek kötött és kötetlen szöveget (elbeszélések, mesék, verses mesék, történetek átélt vagy kitalált szituációk) cselekményt, történést jelenítenek meg. Ezek a játékok elősegítik a nyelvi és mozgáskultúra fejlődését, formálják a társakkal való együttműködés képességét. A **bábozás** szorosan kapcsolódik a dramatizáláshoz, ahol a gyermek saját maga jeleníti meg a figurát, a bábozás során azonban a báb szerepébe bújva játssza el a cselekményt. A bábozás segít feloldani a gyermekben lévő gátlást, hatékony eszköze a kommunikáció fejlesztésének. Megismertetjük a gyermeket a bábozás és a bábkészítés különböző formáival (pl.: kesztyű, sík marionett, árny, termésbáb) bábelőadások szervezésével (óvónők bábcsoportok) alkalomszerűen és a jeles napokhoz kapcsolódva élményt nyújtunk a gyermekek számára.

A szerepjáték, dramatikus játék és a bábozás fejlődési fokmérői:
- a játék fajták önálló választásának gyakorisága,
- vannak-e játék és szerepötletei,
- végig játssza-e a vállalt szerepet,
- feszültségeit képes-e játékban levezetni (feloldani),
- milyen játéktémákat választ,
- a témákat a cselekvés, a tárgy vagy a szerep hordozza,
- a játék témája egy vagy több szálon futó,
- képes–e együttműködni társaival,
- a játékban konfliktusát képes-e megoldani,
- vezető szerepet vállal vagy elfogadja az irányítást,
- milyen a kommunikációja a játékban.

Építő és konstrukciós játék

Az örömforrást az alkotás, a valamit létrehozás jelenti a gyermek számára. A játék különösen fejleszti a gyermekek kreativitását, térlátását, manipulációs készségét, a finommotorikát, a szem-kéz koordinációt, anyag és technikai ismereteit.

Barkácsolás

Már kiscsoportos kortól kezdve ismerkednek a gyermekek az alkotással. Kezdetben megfigyelik, segítik az óvónő tevékenységét, ahogy létrehoz, alkot valamit, megjavítja az elrongálódott játékokat, majd bekapcsolódnak ötleteikkel, egyre nagyobb aktivitással maguk is részesévé válnak barkácsoló tevékenységnek. Változatos anyagokat biztosítunk a barkácsoló polcon, (termések, dobozok, papírok, fadarabok, félkészelemek, ragasztó) különböző munkaeszközöket (olló, kalapács, zsineg, drót… stb.) adunk a gyermekeknek, melyek használatával megismerkednek.

Az építő és konstrukciós játék, barkácsolás fokmérői:
- építménye egyszerű vagy bonyolult,
- vigyáz-e azépítményére,
- fejlett-e a finommozgása,
- vannak-e kreatív ötletei alkotás közben,
- milyen gyakran épít egyedül vagy társaival,
- tevékenységét a valamit létrehozás vagy eszköz szükséglet motiválja.

A szabályjáték
A gyermek személyiség fejlődése szempontjából sajátos játékfajta melyben meghatározott szabályokhoz kell alkalmazkodni. Elsősorban az alkalmazkodóképesség, figyelem, fegyelem, gondolkodás fejlődését segíti elő. Az óvónő a játék kiválasztásánál figyelembe veszi a gyermekek fejlettségét.

Fajtái:

- Mozgásos játékok.
- Értelmi képességet fejlesztőjátékok,
    - társasjátékok, memóriajátékok, nyelvijátékok, érzékelő
    - játékok, logikaijátékok.

A szabályjáték fokmérői:

- szívesen játszik-e illetve kezdeményezi-e a szabályjátékot,
- képes-e a szabály betartására,
- rendelkezik-e az adott játékhoz szükséges készséggel (mozgáskészség, beszédkészség, megfigyelőkészség, érzékelés stb.),
- gondolkodása logikus és problémamegoldó-e,
- törekszik-egyőzelemre, elfogadja-e a vereséget,
- kitartó-e a játékban.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A játék és tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek a nevelési folyamat egészében komplex foglalkozások rendszerén át ismereteket, tapasztalatokat szerez a világról, kialakul belső motiváltsága a tanulás iránt, amely az iskolai tanulás alapja lesz. Az óvodában a játékos tanulás folyamatos, utánzásos, spontán és irányított tevékenység, amelyben önként és örömmel vesz részt a gyermek, amely a teljes személyiségfejlődését, fejlesztését támogatja.

A játékos tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban szervezeti és időkeretekben nyilvánul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulási tevékenységekhez felhasználjuk az óvodáinkban megtalálható modern technikai eszközöket, az otthonról hozott tudományos témájú könyveket, kiadványokat, videó filmeket.

A szülőkkel való jó kapcsolatból adódóan lehetőségünk van a különböző adottságokkal, képességekkel rendelkező szülők bevonására a fejlesztés érdekében.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzásos minta és modell követéses magatartás és viselkedéstanulás,
- spontánjátékos tapasztalatszerzés,
- cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlatiproblémamegoldás.

A tanulás szervezés módjai

Hetirend		
	Kötetlen	**Kötött**
Kiscsoportoskorúak	Mesélés-verselés naponta Rajzolás, mintázás, festés kézimunka naponta Ének-zene, énekesjáték, gyermektánc naponta Természet, társadalom, ember heti 1x	Mindennapitestnevelés naponta Testnevelésheti1x
Középső és nagycsoportos korúaknak	Rajzolás, mintázás, festés kézimunka naponta Mese-vers naponta	Mindennapitestnevelés naponta Testnevelés heti 1x Matematikatartalmú tapasztalatokheti1x Természeti, társadalmi, emberikörnyezetheti1x ének-zene, énekes játék, gyermek tánc heti 1x Mesélés - verselés naponta

- Kötött és kötetlen kezdeményezés
- mikro-csoportos foglalkozások
- beszélgetések
- tapasztalatszerzőséták
- egyénifejlesztés

A Tevékenységközpontú fejlesztési terv a négyes feladatrendszer köré csoportosul:

- játék és tanulási tevékenység
- társas és közösségi tevékenység
- munkatevékenység
- szabadidőstevékenység

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelés, emlékezőképesség, képzelet, gondolkodás, akarat).
- Gyermek megismeri vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.
- A cselekvéses tanulás személyre szabott legyen, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés várható eredményei:

Siker kritériumok megegyeznek a4/3.alatttalálhatóértelmifejlesztés sikerkritériumaival.

5. 2.Társas, közösségi tevékenység

A társas és közösségi tevékenység a teljes nevelési folyamatot átszövi, a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítést, a teljes gyermeki személyiség fejlesztését az életrevaló nevelést szolgálja. Sokszínű változatos tevékenykedtetések által, szabad nyílt őszinte légkörben a társadalom számára hasznos közösségi érzés, közösségi tudatmagatartás szociális viselkedés mások megbecsülése tenni akarás döntési képesség kialakítását érhetjük el.

Célja:

Olyan szeretetteljes harmonikus bizalomra épülő légkör megteremtése, ahol a kisgyerek jól érzi magát, megvalósíthatja önmagát, úgy hogy alkalmazkodik társaihoz és a felnőttekhez, szabadon alakítja baráti kapcsolatait, tiszteletben tart másokat.

Az óvodapedagógus feladata a társas közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- Biztonságos, nyugodt, félelem mentes óvodai napok biztosítása.
- A felnőttekkel és társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban.
- A gyermek csoporton belül és a gyermek csoportok között az együttműködés, az együtt játszás, együtt dolgozás képességének kialakítása és gyakorlása.
- A konfliktusok kezelése.
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása.
- A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása.
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társak irányában.

Befogadás

A befogadás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Ezért a szülőkkel közösen teremtjük meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Nagyfokú körültekintést, gyöngédséget, megértést, türelmet kíván a 3-4 éves gyerekek beszoktatása. A befogadás során viselkedési rendszert szoknak meg a gyerekek, ami segíti a társas beilleszkedést. Ezen időszak alatt tevékenységeket is már a tervezettnek megfelelően végzik, ami sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk természetesen figyelembe véve a gyermeke egyéni képességeit, tempóját, szokásait. A családias légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását.

A beszoktatás

A beszoktatás óvodánkban folyamatos, kisebb csoportokban történik. Az óvodába lépéskor – igény szerint – a gyermek a szülővel együtt kezdheti az óvodai életet. Minden gyermeket meglátogatnak otthonában az óvónők.

A beszoktatás első napjaiban a csoport mindkét óvónője együtt foglalkozik a gyerekekkel. A régi óvodásokat felkészítjük az új gyermekek fogadására.

Egyéni bánásmód a közösségben

A megvalósítás alapvető feltétele a gyermek életkori és egyéni jellemzőinek alapos ismerete. Az egyéni különbségek leginkább a társas kapcsolatokban tűnnek ki. Külön figyelmet fordítunk azokra a gyerekekre, akiknek fejlődését a negatív környezeti hatások gátolják. Figyelmet érdemelnek a kiemelkedő képességű gyermekek is. Az egyéni bánásmód nem feltétlenül külön foglalkozást jelent, a gyermekek egy részének éppen a csoporton belül van szüksége egyéni bánásmódra.

Az értékelés

Az értékelés hozzájárul a gyermek csoportban elfoglalt helyének, társai és a felnőttek róla alkotott véleményének alakulásához. A pozitív értékelést megerősíti a helyes magatartás, elősegíti az óvónői elvárások belsővé válását. A negatív értékekés az elmarasztalások és visszatartáson túl, mutasson a kívánatos magatartás irányába is.
Jutalmazás kiterjedhet a dicséretkülönböző módjaira. – a testi közelségtől, a dicséretet jelző pillantástól, gesztustól, mimikától a szóbeli megfogalmazásig.
A büntetés tartalmát és formáját nagyon körültekintően kell megválasztani, fontos, hogy amikor büntetünk ne az indulatok, hanem a pedagógiai megfontolások vezessenek bennünket.

Büntetést jelenthet 1-1 rosszalló pillantás, elutasító gesztus, néha az adott tevékenységből való kiemelés, más tevékenységbe való átvezetés. A túl gyakori dicséret, a túlzott büntetés, gátolja a közösségi fejlődést és a társas kapcsolatok alakulását.

A fejlődés várható eredménye:

- kialakul a gyermekek Éntudata és érvényesítési törekvései,
- képesek kapcsolatteremtésre, együttműködésre,
- elfogadják a másságot,
- szívesen tevékenykednek társaikkal együtt, elfogadják és betartják a tevékenység által megkívánt magatartásformákat,
- akaratukat alá tudják vetni mások akaratának,
- érdeklődnek egymás iránt tekintettel vannak egymásra,
- meghallgatják a felnőtteket és társaikat,
- türelmesek önállóan keresik a segítségnyújtás formáit,
- örülnek a közösen elért sikereknek, ötleteikkel alakítják környezetüket,
- bíznak önmagukban és társaikban,
- udvariasan köszönnek, a vendéget hellyel kínálják,
- alkalmazkodnak a szabályokhoz, tudják késleltetni szükségleteik kielégítését,
- készen állnak az iskolai életre, az újkörnyezetelfogadására.

5. 3. Munkatevékenység

A gyermeki munka, a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák

meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
Az óvodánkban a munkatevékenységek olyan munkavégzést jelentenek, amelyek tényleges tevékenykedtetéssel, játékos jelleggel, rendszeresen folyamatosan a mindennapokban beépítve valósulnak meg. Többnyire külső irányítással folyó, célra irányuló tevékenység.
Különböző munkafajták: - önkiszolgálás, - naposság, a gyermek saját személyével kapcsolatos munkák. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyermekek, amihez kedvük van, és testi épségüket nem veszélyezteti. Fontos feladatunk a munkához nem szokott gyermekek bevonása a tevékenységekbe. Fokozottan számítva a szülők segítségére. A munka és munka jellegű tevékenységek közben megismerik és megtanulják a munkaeszközök célszerű helyes használatát, begyakorlódnak, fontosabbá válnak munkakészségeik, megtanulják az alapfogásokat, képessé válnak az együttműködésre.
A gyermekek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.
A munka megosztása során a gyerekek meg tanulnak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megszabni. Ezeknek a képességeknek a gyakorlása szintén az életre való felkészítést szolgálja.

A munkajellegű tevékenységek alapvető feltételei:

- az életkorhoz, a fejlettséghez igazodómunkalehetőség**,**
- megfelelő méretű, minőségű, mennyiségű munkaeszköz,
- elegendő hely és idő amunkavégzésre,
- nyugodtlégkör,
- a felnőtt mintája.

Munkafajták:

- önkiszolgálómunka,
- naposimunka,
- a gyermek személyével kapcsolatos munkák,
- a csoport érdekében végezett munkák,

Az óvodapedagógus feladatai a munka tevékenységgel kapcsolatban:

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önként önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önkiszolgáló tevékenységet, felelősséget vállalhasson, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- Fontos feladat a szülők szemlélet formálása annak érdekében, hogy a munkatevékenység is nagyon fontos személyiségfejlesztő eszköz.
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekeknek megfelelő munkaeszközöket.
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban.
- Arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömöt jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhessék azokat.
- Értékelése legyen konkrét, reális, differenciált, fejlesztő.
- Tartsa szem előtt a környezettudatos magatartást, a környezet védelmet.
- A munkajellegű tevékenységeket egyénekhez igazodva kell lebontani (differenciált módszerek alkalmazása szükséges).

A fejlődés várható eredményei:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha önként vállalt feladataikat teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére.
- Szívesen részt vesznek külső és belső környezetük esztétikus kialakításában, rendben tartásában.

5. 4. Szabadidőstevékenység

A szabadidős tevékenység célja:

A szabadidős elfoglaltságok biztosítják a gyermek számára, hogy szabadon, kedve szerint tevékenykedhet pihenés, szórakozás vagy önfejlesztés céljából. Ilyen értelemben kedvezően hat a gyermek sokoldalú fejlesztésére.
A szabadidő négy funkciója: lazítás; szórakozás; fejlődés; kapcsolatok bővítése.
A szabadidőben a gyermek kipróbálhatja választási lehetőségeit, megismerheti, megmérheti önmagát, meleg baráti kapcsolatokat alakíthat ki. Lehetőséget teremt a gyermek felszabadításához, hogy elhelyezhesse magát más személyekhez képest csoportokban, tevékenységekhez és elvárásokhoz viszonyítva.
Önmaga lehet–másokkal együtt a kötelességektől megszabadulva. A szabadidős tevékenység legfőbb értéke a 3-6 éveskorban, a lazításban van. Rekreációs terápiás értékű azáltal, hogy az

óvodát egyébként is jellemző kötetlenség a magas fokát valósítja meg. A gyermek, szórakozásból választ olyan társakat, olyan tevékenységi lehetőséget, amelyek önmaga kiteljesedését, fejlesztését szolgálják. A szabadidőben még annyi tiltás, utasítás és kötelezettség sincs, mint az egyéb tevékenységekben megalapozott neveltségi szint, amelyet a lazítás, szórakozás kedvéért szívesen felvállal a gyermek.

A szabadidő igazi tartalma: a tevékenységi idő, felhasználási lehetőségek közötti szabad választás.
Elsősorban délelőtt és délután jut idő arra, hogy a gyermekek az óvónők által felkínált lehetőségek közül (pl. bábozás, festés-rajzolás, zene-tánc, társasjáték, filmvetítés, mese - vers… stb.) szabadon választhassanak.
A döntést nehezíti, hogy a szabad választási lehetőség az egyik csoportból a másikba való átlépést is lehetővé teszi. Természetesen ez nem csak épületen belül, hanem az udvaron is megvalósítható.
Amelyik épületben az adottságok ezt lehetővé teszik, hogy benn a teremben vagy az udvaron egyszerre és egy időben tevékenykedhetnek, a gyerekek ezt a lehetőséget feltétlenül ki kell használni. A napi élet ilyen formában való szervezésével nem csak változatos keretet teremtünk, hanem a csoportnál nagyobb közösség megismerésére, sőt kialakítására is lehetőséget biztosítunk. Kitágítjuk a gyermekek élet és mozgásterét.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenység megszervezésében:

- Ismerje meg a gyermekek egyéni érdeklődését, kedvenc időtöltését.
- Biztosítsa a tevékenységi teret, törekedjen a zárt csoportszoba kereteinek kiszélesítésére.
- A választásra felkínált lehetőségek listáját folyamatosan bővítse, változtassa.
- Nyújtson lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére.
- Tegye lehetővé, hogy alkalmanként a családok is részt vehessenek a szabadidős tevékenységekben.

A fejlődés várható eredményei:

- Agyerekekképesekazidejükkelésazérdeklődésüknekmegfelelőlehetőségekkel okosan gazdálkodni.
- Bátran élnek a felkínált szabadidős tevékenységekkel a saját, vagy más csoportszobákban és az udvaron egyaránt.
- Önállóan szabadon tudnak dönteni a kiválasztásban, nyitottak az új tevékenységi formák megismerésére.
- Kéréseiket, igényeiket bátran közlik, egyéni foglalkoztatáskor képesek az együttműködésre.

6. A KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE

A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

6. 1.Külső világ tevékeny megismerése

Célja

Az óvodás korú gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozása. Segítse elő az óvoda pedagógus a gyermeket önálló vélemény alkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. A gyermekek a mindennapi tevékenységeik során tapasztalatokat, ismereteket szerezzenek az őket körülvevő természeti, társadalmi, tárgyi környezetről, annak jellemzőiről összefüggéseiről, formai téri mennyiségi viszonyairól, megismerje és megértse a körülötte lévő világot. A világ megismerése megfigyelésekre és tapasztalatokra épüljön. Szeresse és óvja az őt körülvevő környezetet, alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a természettel. Megismerje a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Születéstől felnőttkorig
A születéstől felnőtt korig komplex foglalkozások magukba foglalják a testápolástól acsaládig a közlekedéstől a helyes viselkedésig mindazt, ami támpontot adhat a környezetben meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítson a gyermekeknek olyan tevékenységeket, hogy az őt körülvevő világot megértse a maga egészében, építsen a közvetlen megfigyelésre, tapasztalatszerzésre, az ismeretek rendszerezésére és hangsúlyt helyezve a fenntarthatósági szemléletformálásra.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek megismerje azt a környezetet, amelyben él, hívja fel a figyelmét annak értékeire, szépségeire.
- Biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a szabad természetben a folyamatos tevékenykedtetéshez, a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzéshez.
- Teremtsen lehetőséget különböző gyűjtőtevékenységekre, egyszerű vizsgálatok, kísérletek végzésére.
- Alakítsa ki a szülőföldhöz nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív viszonyt, tegye lehetővé, hogy megismerjék községünk és környékeinek lehetőségeit kiránduló

helyeit.
- Segítse elő, hogy természet szerető, természettisztelő- értékeit megbecsülő, óvó-védő emberré váljon, személyes példamutatással járuljon hozzá ennek megvalósításához.

A fejlődés várható eredménye:

- Megkülönbözteti egymástól az évszak okát, ismeri néhány jellegzetességeit, ismeri a napszakokat.
- Tudja csoportosítani az állatokat élőhelyük szerint. Ismeri azok védelmét.
- Összehasonlítja a házi szárnyasokat az ismert madarakkal külső jegyeik, hasznosságuk alapján.
- Alkalmazza a gyűjtőfogalmakat, tudja, hogy mi tartozik oda (fa, bokorvirág, gyümölcs… stb.)
- Alkalmazza a növény gondozás legegyszerűbb műveleteit.
- Ismeri társadalmi és családi környezete legfontosabb adatait. (szüleik nevét, foglalkozását, lakcímüket, óvodájuk nevét…).
- Ismeriésmegneveziakörnyezetbenlévőnéhányintézménytésazokrendeltetését.
- Alkalmazza az elemi közlekedési szabályokat, ismer többféle közlekedési eszközt.
- Ismeri a testrészeket, a test felépítését.
- Képes az általánosításra, következtetések levonására, ok-okozati összefüggések felismerésére.
- Észreveszi a természetben rejlő szépséget, vigyáz a környezetre.

Matematika

A matematikai nevelés célja
A gyermek aktivitása és érdeklődése során szerezzen matematikai tapasztalatokat és ismereteket a közvetlen és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezetben. Ismerje fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakuljon ítélőképessége, fejlődjön tér-sík- és mennyiségszemlélete.

A matematikai tapasztalatok szerzését a külső világ tevékeny megismerése során, komplex módon a négy tevékenységrendszerbe ágyazva, valósítjuk meg:
- Utánzásos, minta – modellkövető.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Az óvónő által irányított megfigyelésre épülő.
- Gyakorlati probléma és feladatmegoldás.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok.

A matematikai nevelésben feladatunk:
- A matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése.
- Az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése, részképességek, műveletek, szokások elsajátítása.

A komplex foglalkozásoksorán építünk:
- a korábban, mozaikszerűen megszerzett benyomások rendszerezésére,
- szélesítjük ismereteiket és tapasztalataik körét,
- rögzítjük a spontán tanultakat is.

Változatoshelyzetekbenazegyenletesfejlődéstbiztosítómódszerekkeligyekszünkameglévő tudást áttenni manipulatív síkról a képi, majd verbális síkra.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyerekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben lehetővé teszi számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- A spontán adódó lehetőségek tudatosabb kihasználására a matematikai tartalmának közvetítésére.
- A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építve szükséges megvalósítani.
- Kiemelten figyelmet fordítson az óvónő a felzárkóztatásra és a tehetséges gyermekek gondozására egyaránt.

A fejlődés várható eredményei:

- Képesek a halmazok a megadott szempont alapján csoportosítani (szín, nagyság, forma elrendezés…).
- Ismerik a különböző térbeli alakzatokat (kocka, téglatest, gömb, henger, kúp…), kreatív módon alkotnak, másolnak építményeket.
- Felismerik a síkidomokat (négyzet, téglalap, kör, háromszög), meg tudják különböztetni az egymásra rajzolt formákat (Gestalt funkció).
- Tudnak szempont szerint sorba rendezni, sorozatot készíteni.
- Felismerik a tükrös alakzatokat, létre tudják hozni azokat síkban és térben egyaránt.
- Tudnak 10-ig (20-ig) számolni, felismerik a több - kevesebb, ugyanannyit, létre tudják hozni hozzátevéssel, elvevéssel.
- Ismerik a „pár” fogalmát, képesek megítélni a megállapítások igazságát (igaz-hamis).
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyzeteket kifejező névutókat (pld. alá, fölé…).
- Ismernek néhány logikai játékot (barchoba, gépjáték…) betartják azok szabályait.
- Képesek tömegek, űrtartalmak, területek összehasonlítására becsléssel, méréssel.
- Nyitottak a matematikai ismeretek befogadására, kedvelt tevékenységük.

Művészetitevékenységek

A művészet ismerete, szeretete, esetleg valamely művészeti ág művelése az egyetemes emberi kultúramegismerése már óvodáskorban elkezdődhet. Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. Az óvodapedagógus mindennapi feladatai közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. Megcsodálni egy madár énekét, megvizsgálni az őszi falevél színeit, a virágzó fákat vagy egy szép színes mesekönyvet kezünkbe venni ugyanazt az· esztétikai élményt jelentheti. Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. A szépen berendezett csoportszoba, az óvoda esztétikussága és harmóniája komoly hatást gyakorol a gyermekre. Nem lehet elégszer elmondani azt sem, hogy egy kellemes benyomást keltő, jó ízlésű óvodapedagógus mennyit tud tenni szinte észrevétlenül, saját példájával a művészeti nevelés érdekében. A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. Mindez azt jelenti, hogy a művészeti nevelés mindenekelőtt az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti. Ezért sohasem célszerű sémákat, felnőtt által kigondolt elképzeléseket megvalósíttatni a gyerekekkel. Mindig arra törekedjünk, hogy o maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, csupán akkor nyújtsunk ehhez segítséget, ha azt a gyermek maga kéri és igényli.

A kreativitás az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek

legfontosabb feladata. Akinek van fantáziája, vannak ötletei, aki problémák megoldásán dolgozik, aki gondolatait és érzéseit ki tudja fejezni, aki önmagát új, másfajta módon éli meg, az kreatív ember. Az újat alkotás, a változások elindítása, az önálló egyéniség kifejezése szintén a kreatív emberek sajátossága. Az óvodáskorban hihetetlenül nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Az óvodában a gyermekek kreativitásának megnyilvánulását elsősorban az oldott légkör, a nagymozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő.

Minél több alkalmat kell adni arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban, az ének-zenében, a bábozásban, a rajzolásban, stb ..... , kifejezésre juttassák. A tapasztalatszerzés itt is alapvető fontosságú feladat. Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére. Az óvodapedagógus véleményét különösen akkor, ha szeretetteljes kapcsolatban van vele - szinte fenntartás nélkül elfogadja. Amit az óvó néni szépnek lát, az neki is tetszeni fog. Ezért fontos, hogy jó ízlésű, művészetet kedvelő ember foglalkozzon a kisgyermekkel.

A művészeti tevékenységek fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebbe a fogalomkörbe a mese-vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája. A művészeti tevékenységek tehát nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, melyeket játékidőben vagy a szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak a gyermekek, mintanap folyamán bármikor. A komplexitás itt nem jelent mást, mint az életben egyébként előforduló jelenségek megörökítését valamilyen formában. Az ősszel lehulló falevelet színezhetjük, festhetjük, lerajzolhatjuk, énekelhetünk és mesét, verset mondhatunk róla, bábokat készíthetünk belőle.

Verselés-mesélés, dramatizálás, bábozás

Cél: része legyen az egész óvodai életet átfogó anyanyelvi nevelésnek, váljon természetes igényükké az irodalmi művek hallgatása, mondása, ugyan úgy, mint a játék. A mese feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, mindeközben fejlődik emlékezetük, képzeletük és szókincsük.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával, rutinszerű szokások és ritusainak kialakításával segíti a gyermekek ráhangolódását és befogadását a mesék iránt. Az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.
- A mese-képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizáláseszközeivel-feltárja a gyermek előtt a külvilág és az életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák ritmusok a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemit és meséit.
- Az gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.
- A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával: mesealakok, szituációk megjelenítése dramatizálással, bábozással, ismert mese befejezése
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.
- Aktív és passzív szókincs bővítése
- Kommunikációs képességek fejlesztése, metakommunikáció eszközeinek

alkalmazása, élőszavas mesével.
- Neveljen a könyv szeretésére, megóvására
- Az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (meseprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok)
- Meseválasztáskor tudatosan gyermekközpontú, korosztályos válogatással a csoport igényeihez és az egyéni fejlettségi szinthez mérten választja ki.
- Javasolja a szülőknek, hogy otthon is rendszeresen verseljenek, meséljenek.
- A beszoktatás időszakában játsszon vigasztaló játékokat bábozással.
- Használjon a spontán adódó helyzeteket.
- Igényesen válassza ki, hogy milyen kulturális rendezvényeken vesznek részt.

A gyermekek tevékenységei:
- Páros játékokkal játszanak (lovagoltatók, ujjkiszámolók, tenyeresdik, stb.).
- Örömmel nézegetik a könyveket.
- Báboznak, mesélnek, dramatizálnak.
- Népimondókákat mondogatnak.
- Bábelőadásokon vesznek részt.
- A környezetükben lévő állatok hangját utánozzák, állathívogatókat, csúfolódókat mondogatnak.
- Folytatásos meséket, történeteket hallgatnak.
- Népszokásokat elevenítenek fel.

A fejlődés várható eredményei:
- Szereti, és szívesen hallgatja a verseket, meséket.
- Várja, igényli a mesehallgatást.
- Kedvenc meséjét önállóan elmondja, eljátssza, illetve társakkal közösen képes dramatizálni.
- Játékosformábanelsajátít15-21mondókát, verset.
- Tud mesét, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.
- Önállóan is vállalkozik meseszövésre.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél

A gyermekekben alakuljanak ki az alkotás, önkifejezés (képi, plasztikai) esztétikai igényei. Tevékenység során egyéni ütemnek megfelelően alakuljanak képességei, a tér, forma, szín kifejezésben. Fejlődjön komponáló, téri, tájékozódó, döntési és rendezőképességeik, élményeikről, fantáziavilágukról, hagyományőrzésekről. Változatos vizuális eszközökkel ismerkedjenek és használják azokat alkotásaikban. Ismerkedjenek az ábrázolás különböző fajtáival továbbá műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.

Az óvodapedagógus feladatai:
- A gyermek érdeklődésének felkeltése, a környezet tér-, szín-és forma világa iránt.
- A rajzolás, mintázás, festés és egyéb vizuális tevékenységek megszerettetése, különböző ábrázolási technikák megismertetése.
- Vizuális készség-, képességfejlesztés (szem-kéz koordináció, finommotorika, önkifejezés).
- Esztétikai érzék alakítása, ízlésformálás, művészeti népművészeti elemek, alkotások megismertetése.
- Alkotófantáziafejlesztése.

- Környezet tudatos anyaghasználatra szoktatás. Előtérbe helyezve a természetes anyagok, termések felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére bátorítására.
- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására teret enged.

Motivációs tényezők a vizuális tevékenységben:

- eszköz és technika,
- élmény.

A gyermekek vizuális tevékenységei:

- Változatos eszközökkel és helyszíneken rajzolás, karcolás (zsírkréta, színes ceruza, grafit ceruza, porkréta, filctoll, színes tus, rajzolása homokban, hóban) fejlettségüknek megfelelően.
- Fessenek kezükkel, ecsettel (vékony, vastag ecsettel, nyomatok készítése, festése különböző eszközökkel, gombfestékkel, temperával, textilfestés…).
- Mintázás (agyaggal, gyurmával. Lisztgyurmával, gipsszel, homokkal, hóval…).
- Egyszerű ajándék és játék tárgyak, téri játékok készítése (dobozok, termések, levelek papírok…).
- Papírjátékok (tépés, vágás, ragasztás, hajtogatás, papírszobrászat, kollázs, montázs…).
- Textil-és fonaljátékok (vágás, ragasztás…).
- Kipróbálnak új technikákat: szövés, varrás, fonás, viaszkarc, márványozás.
- Bábkészítés (síkbáb, ujjbáb, zacskóbáb, fakanálbáb, kesztyűsbáb, termésbáb…).
- Ismerkedés a műalkotásokkal
- Gyakorolják a kézimunkaeszközök használatát.
- Vegyenekrésztavizuáliseszközöktisztántartásábanéskörnyezetükrenbetételében.

A fejlődés várható eredményei:

- Képesek az őket körülvevő világképi, plasztikai megjelenítésére.
- Élmények, jelenségek, emlékképek felidézésével, szabad képzelettársításával formákat, alakzatokat, hoznak létre.
- Tájékozottak jártasság szintjén az alaptechnikákban, ismernek és tudnak kevert technikákat is alkalmazni.
- Ismerik az egyes eszközök, anyagok helyes használatát, felhasználásuk módját.
- Örömmel vesznek részt az ábrázoló tevékenységekben, fejlettségüknek megfelelően.
- Kialakult igényük az esztétikus, szép munkák készítése környezetük díszítése iránt.

Ének–zene, énekes- népijáték, gyermektánc

Az éneklés, énekes játék, gyermektánc zenehallgatás az egész napi tevékenység része, mely a szabadban és a csoportszobában is kezdeményezhető. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. Az élményszerű éneklés, zenélés közös játék alapfeltétele a jó hangulatú oldott légkör. Az ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok örömet nyújtanak a gyermeknek, felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az énekes népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzeti, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is. Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték

vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve. A Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés a tevékenység központú óvodai nevelésen belül hatékonyan megvalósítható. Ezzel biztosítható a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása, a néphagyományőrzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzése.

Cél

Zenét kedvelő, zenét szerető emberek nevelése a zenei anyanyelv megalapozása a gyermekek hallás ritmusérzék, harmonikus szép mozgás fejlesztésével.
A zene keltse fel és fokozza, az aktivitást szabályozza a feszültséget, indulatokat keltsen és vezessen le. Teremtsen, nyugalmat mobilizálja a különböző érzelmeket, serkentse, a képzeletet alakítsa a viselkedést.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Juttassa zenei élményhez a gyerekeket.
- Biztosítsa a nyugodt és oldott légkört.
- Fejlessze a gyermekek zenei alkotó kedvét.
- Hasson a zenei neveléssel a gyermekek érzelmére, értelmére.
- Tudatosan készüljön fel a zenei élményátadására.
- Tegye lehetővé, hogy a szülők is megismerjék az ének-zeneinevelésanyagát.
- Hívja fel a szülők figyelmét a válogatás nélküli gépzenekáros hatására.
- Segítse elő, hogy a családban ne törjék le a gyermekénekkedvét önbizalmát.

A zenei nevelés során a következőkre kell figyelnünk:

- frisslevegőbiztosítása,
- helyes légzésre szoktatás,
- megfelelő hangerővel való éneklés,
- lazatesttartás kialakítása.

Azének-zeneikezdeményezésekdalanyagátazóvónőazóvodaiének-zenegyűjteményekből, népdalok és népi játékok gyűjteményéből, néptáncok elemeiből, zeneszerzők gyermekek számára írt dalaiból, műveiből válogatja. Figyelembe veszi: a gyermekek életkori sajátosságait, érdeklődésüket, zenei készségük, képességük szintjét. A dalanyag alkalmazkodik az évszakokhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz, hagyományokhoz… stb.

Zenehallgatásmódjai:

- óvónői ének,
- óvónőhangszeres játéka,
- audiovizuális eszközök használata,
- előadóművészek bemutatója.

Adjon lehetőséget az önkifejezésre zenésmozgás, vagy zenés festés által.
A gyermek zenei tevékenysége lehet befogadó, reprodukáló és alkotó.
A zenei készség képesség fejlesztés területei: éneklési készségfejlesztés- ritmusérzék hallásfejlesztés, mozgáskészség fejlesztés, komplex zenei tevékenység.

A gyermekek tevékenységei:

- mondókákat, kiszámolókat mondanak,
- dúdolgatnak, babát altatnak,
- körjátékot játszanak,
- a környezet hangjaival ismerkednek, figyelik a csendet,

- egymáshangját felismerik,
- halkan, hangosan énekelnek,
- lassan, gyorsan járnak, beszélnek, énekelnek,
- játékos mozdulatokat tesznek, tapsolnak, táncos mozdulatokat végeznek, zenére mozgást improvizálnak,
- magasabb, mélyebb hangon beszélnek, énekelnek, hangszeren játszanak,
- éneklésüket spontán mozdulatokkal kísérik,
- a zene által keltett élményeiket képi módon is megjelenítik.

A fejlődés várható eredményei:

- Részt vesz az ének-zeneikezdeményezéseken.
- Szabadidőben szívese énekel.
- Bekapcsolódik dalos játékok játszásába.
- Adottságaihoz mérten tisztán énekel (hangszín, hangerő, hangmagasság…).
- Folyamatosan fejlődnek zenei készségei, képességei (ritmus és hallásérzéke…).
- Szívesen hallgat zenét, zeneműveket.
- Érdeklődik a hangszerek iránt, egyszerűbb ritmus hangszereket tud használni.
- Zenére képes mozgást, táncos mozdulatot előadni, mozgását képes társaihoz igazítani.
- Képes egyszerű zenei motívumok alkotására.
- Élvezettel figyelik a zenehallgatást.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom-párokat.
- A népi kultúra gazdag világából ad alapanyag kiválasztásakor tudatosan válogatnak.

7. A MINDENNAPI MOZGÁS

A tevékenységközpontú óvodai nevelés lényege a testi fejlesztés. A 3 -7 éves gyermek egészséges fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeknek megfelelő kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelésben. Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll.

A program kiemelten fontosnak tartja az egészséges életmód szokásainak megalapozását, a mozgás megszerettetését, melynek eredményes megvalósításához jelentősen hozzájárul a mindennapi testnevelés.

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők: a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, c) szervezett mozgásos tevékenység. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A foglalkozások időtartama az óvodában eltöltött évek során fokozatosan emelkedik, mindenkor igazodva a gyermekcsoport összetételéhez és a gyermekek fejlettségi szintjéhez.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok, amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai a csoportszobában vagy a játszóudvaron zajlanak.

Célja

Fejlessze a gyermekek természetes mozgását, segítse a mozgástapasztalatok bővítését. Alkalmazkodó akarati tulajdonságaikat úgy fejlessze, hogy a gyermek szabad mozgáskedve megmaradjon. Alakítsa testi képességeiket (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség). Segítse

elő a gyermek biológiai fejlődését.

Fontosfeladat:

- a gyermeki szervezet sok oldalú arányos fejlesztése,
- a motoros képességek fejlesztése,
- a vázizomzat és lábboltozat erősítése,
- a helyes testtartás kialakítása,
- a mozgás és játék igény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítése.

A természet erőivel - napfény, levegő, víz - történő edzés kedvező hatását nem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért a mindennapi testnevelést lehetőleg a szabadban célszerűtartani. A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású napi 20 - 30 perces testmozgás nemcsak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, ha nem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is. A mindennapi testnevelés feladatainak megoldásához a foglalkozások szervezéséhez - vezetéséhez objektív és szubjektív feltételekre van szükség.
Azobjektívfeltételekjellemzésekorkülönkellszólniaszabadtériésatermifeltételekről.
Az intenzív, változatos gyakorláshoz megfelelő helyre eszközre van szükség. Füves, sík, aszfaltos és terület. A közeli iskola tornaterme, sportpálya időnkénti használata.
Benevezünk a kistérségi óvodás sportvetélkedőre.

Az objektív feltételek mellett fontos a szubjektív feltételek megléte is.
Az óvodapedagógus személyisége, testi neveléshez való viszonya nagymértékben meghatározza a gyermekcsoportban folyó mindennapi testnevelés eredményességét. Építve a kisgyermek utánzási hajlamára, vágyára, rendkívül fontos, hogy gyakorlat végzése mintaszerű, pontos, örömteli legyen.
Az óvodapedagógusnak összehangolt tervező munkája fontos feltétele az eredményes munkának, és a szervezésben jelentős szerepe van a dajka néninek is.

Az óvodapedagógus feladatai a mindennapi mozgás megszervezésében:

- Az óvodában tartózkodás teljes időtartama alatt biztosítson megfelelő helyet, időt, eszközt (mozgásfejlesztő játékok) tiszta környezetet a gyermek mozgásfejlődésének kielégítésére.
- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának feltételeit. Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Egyensúlyérzék fejlesztése.
- Helyes testtartás kialakítása.
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyerekek számára.
- Szervezze úgy a csoport napirendjét, hogy helye legyen a napi mozgásnak, edzésnek.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait.
- Adjon lehetőséget, hogy az egyes gyakorlatokat, mozgásokat ki -ki saját képességei szintjén hajthassa végre.
- Szervezzen mozgásos játékokat, sport és versenyjátékokat az udvaron.
- Szervezzen lábboltozat erősítő, speciális és tartásjavító gimnasztikai gyakorlatokat.
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.
- Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Gyermekek tevékenységei:

- Természetes mozgásokat végeznek: járnak, futnak, kúsznak, másznak, függeszkednek, gurulnak, bújnak, egyensúlyoznak, szökdelnek, támaszkodnak, ugranak, dobnak.
- Szervezett mozgásokat végeznek, gimnasztikai gyakorlatokat, labda, karika, kötél gyakorlatokat, testnevelési szabály játékokat játszanak.
- Nagy és finom mozgásokat végeznek.
- Zenére mozognak.
- Tartásjavító lábboltozat erősítő gyakorlatokat végeznek.

A fejlődés várható eredményei:

- A gyermek szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban.
- Tartsák be a szabályokat a különböző versenyjátékok játszásakor.
- Fejlődik a gyermek személyisége – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség.
- Ismeri az irányokat, tud térben tájékozódni.
- Tud ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeret futni, képes50-100 métert kocogni.
- Tud labdát vezetni, pattogtatni.
- Célba dob egykezes felsődobással.
- Az ugrásait talajéréskor fékezni tudja.

8. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A teljes nevelési folyamat, amely vegyes, részben osztott csoportokon belül a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.
A nevelési folyamatba szervesen illeszkedik a tanulási folyamat, melynek részei:

- önálló és irányított tapasztalatszerzés,
- komplex foglalkozások rendszere, kötetlen és kötött kezdeményezések és foglalkozások.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Az óvodai nevelés csak jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző, illetve tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekek, nevelési évében a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A gyermek fejlődédének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek, képességek rögzítésével egészül ki a KRÉTA rendszerben ahol a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése és megvalósítása kerül rögzítésre.

A nevelés időkeretei

A heti rend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.
Elsődlegesatevékenységeketidőbenéstérbenisbehatárolónapirendkialakítása.
A napirend az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, az évszakok, a váratlan események stb. hatására.
A napirendünket rugalmasság és folyamatosság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.
A rugalmas helyzethez alkalmazkodó napirend feltétlenül tartalmazzon állandó mindig ismétlődő elemeket, ez növeli a gyermekek biztonságérzetét, azon kívül az időérzékalakulását is segíti, támpontokat nyújt. A jól kidolgozott napirend a maga rugalmasságával lehetőségeket biztosít az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, szabadlevegőn való hosszú idejű tartózkodásra és legtöbb időt a játék kapjon.
Törekszünk a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékélmény biztosítására.

8. 1.A napirend és a hetirend általános időkeretei

A napirend általános időkeretei:

- játék és szabadidős tevékenység: 5 óra.
- étkezés, pihenés: 3 óra.
- öltözködés, tisztálkodási tevékenység: 1 óra.
- komplexfoglalkozások naponta: 0, 30 óra.

	Naponta20-30perc	**Naponta30-35perc**
Hétfő	Mindennapi mozgás Verselés- mesélés	**Matematika**
Kedd	Mindennapi mozgás Verselés- mesélés	**Testnevelés**
Szerda	Mindennapi mozgás Verselés- mesélés	**Ének-zene, énekléses- népi játékok, gyermektánc**
Csütörtök	Mindennapi mozgás Verselés- mesélés	**A külsővilág tevékeny megismerése**
Péntek	Mindennapi mozgás Verselés- mesélés	**Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka**

A heti rend kialakításában számtalan variáció lehet az adott csoport és a gyermekek igényeinek, képességeinek figyelembevételével. Másképp alakulhat a nevelés az év elején és végén. A beszoktatás idején legyen lazább, rugalmasabb, alkalmazkodóbb. Az iskolára felkészítés feladatai pedig a hetirend, napirend pontosabb betartását helyezi előtérbe.

Természetesen minden esetben arra kell figyelni, hogy jusson elég idő a gyermeki tevékenységek, kedvezményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására.

9. AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda és a család

Az óvodák célrendszerében különösen fontos a családokkal való kapcsolat új alapokra helyezése, mivel az óvodapedagógiai munkánk a családi nevelésre építve, annak céljait és eredményeit figyelembe véve lehet eredményes. (Fontos feladataink: - a szülőkkel való kommunikáció hatékonyabbá tétele és növelése.) Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események ünnepek, családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az alapprogram szerint: "A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, sebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak."

Az óvoda és a család kapcsolatánál figyelembe kell vennünk, hogy nem a családok helyett, hanem velük együtt kell megoldani a jelentkező gondokat. Tudnunk kell azonosulni gondjaikkal, de csak annak megoldását vállalni, amiben mi vagyunk a szakemberek. Ahhoz adunk segítséget, hogy a szülő megtalálja a helyes utat, legyen képes felelősséget vállalni gyermeke iránt. El kell fogadtatnunk, hogy csak kellően felkészített, alapvető szociális együttlétre alkalmas, stabil érzelmi háttérrel rendelkező gyerekeket tudunk a tőlünk elvárt módon fejleszteni, az életre felkészíteni. Ez az óvoda alapvető feladata! Nem vállalhatjuk át azt, amit nem lehet: az elsődleges nevelő szerepét.

Az óvoda és a család kapcsolatában kiemelkedő feladataink:

- a szülőkkel való kommunikáció hatékonyabbá tétele és növelése,
- jó partnerkapcsolat kialakítása a szülőkkel,
- folyamatos tájékoztatás az óvodai életről,
- ismerjük meg a családok életmódját, a gyermekek helyéta családban,
- igyekezzünk megkönnyíteni az átmenetet az óvodába a gyermeknek és a szülőnek egyaránt,
- felébresztjük a szülök felelősségét a gyermek nevelés iránt, kiemelve az anya-gyermek érzelmi kapcsolat jelentőségét,
- gyarapítsuk pedagógiai felkészültségünket.

A kapcsolattartásformái:

- naponkéntipárbeszéd a szülőkkel,
- a szülök igényeihez igazodva igyekszünk lehetőséget biztosítani a személyes beszélgetésre, a problémák közös megoldására,
- szülői értekezletek tartása, ahol módot adunk arra, hogy a szülők megismerjék azóvoda rendjét, elvárásait, feladatait, és a szülök is elmondhassák gondjaikat, javaslataikat,
- nyílt napok tartása, közös ünneplés, hogy a szülők az óvoda mindennapi életébe bepillantást nyerjenek.
-

Az óvoda és iskola

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását, a két intézmény együttműködését. Fontosnak tartjuk a kölcsönös nyitottságot:

- az óvoda iskola-előkészítő munkája akkor tekinthető sikeresnek, ha a gyerekek örömmel, bizalommal és érdeklődéssel várják az iskolát.
- a gyerekek pozitív élmények útján ismerkedjenek meg az iskolai életmóddal, - az óvoda és iskola együttműködésében érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

Együttműködés az iskolával*:*

- az óvónő ismerje meg az általános iskola nevelési alapelveit, az iskola nevelésitervéből az első osztályra vonatkozó követelményeket - helyi programjukat,
- kölcsönös érdeklődés alapján hangolják össze nevelési törekvéseiket,
- a Nevelési Tanácsadó segítségét vegyük igénybe, hogy csak iskola érett gyermekek menjenek iskolába,
- látogatást tegyenek a leendő első osztályosok az iskolába, ismerkedjenek meg a tanító nénivel és az iskolával,
- atanítónőknekislehetőségetbiztosítunkaleendőelsősökmegismerésérebemutató foglalkozás keretében, amit szakmai megbeszélés kövessen.

Az óvoda és a Nevelési tanácsadó kapcsolata

Az óvodánkban megfigyelhető, hogy évről évre egyre több gyermek érkezik ingerszegény környezetből. Ezek felzárkóztatása, fejlesztése felelősségteljes feladatunk. Retardáltságukat intenzív, korrekciós foglalkozásokkal próbáljuk csökkenteni, illetve fejlődési folyamatukat befolyásolni. Azonban előfordul, hogy mi önmagunkban nem vagyunk képesek megkülönböztetni a retardáltság és a fogyatékosságjegyeit. Ezértfontosnak tartjuk a Nevelési Tanácsadóval, valamint a Szakértői Bizottsággal a kapcsolatot, hogy kérdéses esetekben szakemberek döntsenek a gyermekek fejlettségi állapotáról, beiskolázásáról.

Az óvoda és a logopédus kapcsolata

Az év eleji intelligencia szintmérés alkalmával fel kell mérni a beszédhibákat az óvodás gyermekek körében. Ellenőrizni kell a beszédmegértést is, mert nem biztos, hogy a tisztán és jól beszélő gyermekeknek a beszédmegértése is jó. A tanköteles gyermekeket logopédushoz kell irányítani beszédjavítás céljából.

Az óvoda kapcsolata a háziorvossal és a védőnővel.

Az óvoda nem nélkülözheti a gyermekek fejlődéséhez szükséges korszerű egészségügyi tanácsadást. Ezt a feladatot a házi orvos és a védőnő látja el.

A kapcsolattartás lehetőségei:

- a gyermekek évenkénti általános és szűrővizsgálatai,
- szakorvosi vizsgálatra utalása rászoruló gyermekeknél,
- részvétel az iskolaérettségi vizsgálatokban,
- évenkénti fogászati szűrés a fogorvos segítségével,
- az óvoda szakszerű tárgyi feltételeinek megteremtéséhez szükségesetén írásbeli szakvéleményt ad,
- a védőnő, havonta ellenőrző látogatása kora gyermekek tisztasági vizsgálata,
- a védőnő tagja azóvodai felvételi bizottságnak,
- a védőnő megszervezi, előkészíti az orvosi vizsgálatokat, oltásokat, szükség szerint elősegíti az óvoda és a család gondozói munkájának összhangját.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolat építésre törekszik és-lehetőség szerint- szakmai kapcsolatot tart fenn.

10. ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS GYERMEKVÉDELEM

A **gyermek jogai:** A gyermeknek joga, hogy nevelési, illetőleg nevelési oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék, óvodai életrendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.

A gyermek személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani a **fizikai és lelki erőszakkal** szemben. A gyermek nem vethető alá testi fenyítésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak. Az óvodai nevelés során **tilos a hátrányos megkülönböztetés** bármilyen okból, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói, színe, neme, vallása, etnikai hovatartozása, származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességnek hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt. Hit és vallásoktatás az óvodában nevelési időn kívül szervezhető.

- Ingyenes az óvodai nevelés, az óvodai nevelést, valamint az iskolai nevelést és oktatást kiegészítő pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele.

Joga, hogy képességeinek, érdeklődésének adottságainak megfelelő nevelésben részesüljön. Nemzeti etnikai hovatartozásának megfelelő nevelésben részesüljön. Személyiségi jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési jogát az óvoda tiszteletben tartja.

Különlegesbánásmód:

A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek közösségi életbe való beilleszkedését elősegítő rehabilitációs célú foglalkoztatásra jogosult, amelyet az óvodai nevelés vagy a nevelési tanácsadás keretében kell megvalósítani.

Az óvoda:

- felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat
- pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetve egyensúlyozására
- szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a Gyermekjóléti Szolgálat segíti. Abban a kérdésben, hogy a gyermek beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzd, vagy fogyatékosságban szenved, a Nevelési Tanácsadómegkeresésére a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság dönt.

Szülő jogai: A szülőt megilleti a nevelési intézmény szabad megválasztásának joga. A szülő joga igényelni, hogy az óvoda a nevelési programjában és tevékenységében a tájékoztatást és az ismereteket tárgyilagosan és többoldalú módon közvetítse, az állami és önkormányzati nevelési-oktatási intézményben hit- és vallásoktatást lehetővé tegyék. A szülő jogai nem korlátoztatják gyermeke gondolat, lelkiismeret és vallásszabadsághoz való jogát, melynek gyakorlását - a gyermek érettségének megfelelően -, a szülő irányíthatja.

A beszédfogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral – súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartás- szabályozási zavarral küzd gyermek szülője a polgármester segítségét kérheti abban, hogy a gyermek óvodai neveléséhez szükséges feltételeket lakóhelyén, vagy ennek hiányában tartózkodási helyén megteremtsék.

A szülő joga, hogy megismerje a nevelési - oktatási intézmény nevelési programját, házirendjét, illetve tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról. Gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.

Fel kell venni az óvodába azt, akinek felvételét a gyámhatóság kezdeményezte, illetőleg, ha az intézetben elhelyezett gyermek felvételét a törvényes képviselő kezdeményezte.

A pedagógus feladatai

1. A nevelő tevékenysége során figyelembe vegye a gyermek-egyéni képességét,
   - tehetségét,
   - fejlődésének ütemét,
   - szociokulturális helyzetét,
   - fejlettségét,
   - fogyatékosságát,
2. Segítse a gyermek képességének, tehetségének kibontakozását.
3. Segítse bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek felzárkózását társaihoz.
4. A gyermekek részére az egészségük, testiépségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, ezek elsajátításáról meggyőződjön.

5. Ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll a szükségesintézkedéseket megtegye.
6. A gyermekek emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.
7. A szülőket az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa.
8. A szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
9. A szülő javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon.
10. Közreműködjön a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Gyermek és ifjúságvédelmi munka az óvodában

Anevelésiésoktatásiintézményvezetőjénekfeladatkörébetartozikagyermek-és ifjúságvédelmi munka irányítása. Nincs külön gyermekvédelmi szakképesítése az óvónőknek.

Haanevelési-oktatásiintézményagyermekeketveszélyeztetőokokatpedagógiaieszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a Gyermekjóléti Szolgálattól.

A gyermek – és ifjúságvédelmi felelős segíti az intézmény pedagógusainak gyermek-és ifjúságvédelmi munkáját

.

A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős feladatai:

1. A pedagógusok, szülők jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermeknél - a veszélyeztető okok feltárása érdekében - családlátogatáson megismerni a gyermek családi környezetét.
2. Gyermekbántalmazás védelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető tényező megléte esetén értesíteni a Gyermekjóléti Szolgálatot. A Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszélésen.
3. A gyermekek anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapodását kezdeményezheti a gyermek lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál, szükség esetén javaslatot tesz a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtására.

Állandó feladatok:

- nyilvántartások rendszeres vezetése, a megtett intézkedések jelölése,
- veszélyeztetett gyermekek nyilvántartása,
- védő- óvó intézkedések, a hatások ellenőrzése,
- környezettanulmány készítése a csoportvezető óvónőkkel,
- nemzetiségi családok rendszeres családlátogatása, szükségesetén, segítése, nevelési tanácsadás,
- hosszabb ideig hiányzó gyermekek felkeresése,
- a szülők meggyőzése az óvodai beiratkozásról, pedagógiai szaktanácsadás
- kapcsolat a Nevelési Tanácsadóval, Gyámügyi előadóval, Gyermekvédelmi Szolgálat család gondozójával

Sajátos nevelési igényű gyermek, gyermekek óvodai nevelése

Óvodánk Alapító Okirata tartalmazza: 2012.XII.27-tőlhatályos alapítóokirat szerint.
„Óvodánk a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekóvodai nevelése (beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás – szabályozási zavarral küzd)

E feladat ellátását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve.

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK
Az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakvélemény alapján, **beszédfogyatékos, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási feladatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, autizmus, kóros hiperkinetikus, vagy kóros aktivitás-zavar).**
HHH gyermek

Óvodánkban az SNI gyermekek nevelését, gondozását és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését vállaljuk fel. Ezt tükrözi óvodánk Alapító Okirata is.

Célunk

A nevelési-tanulási folyamatban akadályozott gyermekek problémáinak korai felmérése, a nevelési tanácsadó szakembere segítségével. A beilleszkedési magatartási rendellenességek felismerése és egyéni fejlesztése, a törvény által előírt feltételek biztosításával (jogi-, anyagi-, szakmai-, személyi feltételek) a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján.

Feladataink

- Azegészséges énkép és önbizalomkialakítása.
- A kudarctűrő képesség növelése.
- Önállóságra nevelés.

Sajátos nevelési igényű gyermekeknél megjelenő általános tünetek lehetnek:

- differenciálatlan aktív szókincs

- gyenge verbális emlékezet
- figyelemmegosztási nehézség
- megismerő funkciók nem megfelelő működése
- mozgás-és/vagy beszéd diszharmonikus fejlődése
- fejletlen grafomotorika
- zavart érzékelés, észlelés
- szimbólumok felismerése nehezített
- fogalmak kialakulása akadályozott
- fogalmakkal végzett gondolkodásiműveletek, sor-és szabályalkotás sérült
- tér-és síkbeli viszonyok érzékelése akadályozott
- emlékezet és figyelem zavart
- hiányzik a matematika-érdeklődés
- kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, amennyiség-állandóság

A fejlesztés feladatai:

- a testséma biztonságának kialakítása
- téri és idő relációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- vizuomotoros koordináció gyakorlása
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt intenzív fejlesztése
- testséma alakítása
- térirelációk biztonsága
- a relációk nyelvi megalapozása
- szerialitás erősítése
- fogalmak kialakítása koramanipuláció előtérbe helyezése

Kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitás zavar, figyelem zavar

HIPERKINETIKUS ZAVAROK: az első 5 évben kialakuló tünetegyüttes.

Tünetei lehetnek:

- tevékenységek csapongása
- figyelmetlenség

- nagyfokú impulzivitás
- a szabályok gyakori megszegése
- megfontolatlanság
- többszöri konfrontálódás a társakkal
- kognitív működési zavarok
- nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése
- aszociális viselkedés
- csökkent önérték tudat.

MAGATARTÁS ZAVAROK

Tünetei lehetnek:

- visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartásformák
- szociális elvárásokat durván áthágó magatartás
- nagyfokú harcosság
- durvaság
- fenyegető erőfitogtatás
- indulatkitörések, hazudozás.

A fejlesztés feladatai:

- az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében
- a gyermek viselkedésének megismerése siker és kudarc esetén; ennek alapján a gyermek beilleszkedésének segítése
- együttműködés a családdal és a szakemberekkel
- pozitív visszajelzések adása, sikerélmény biztosítása.

Az integrált fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

ÁLTALÁNOSFELADATOK

- Szűrés, felmérés, szakvélemények elemzése
- Szakmai dokumentáció vezetése: A gyermekek portfóliója, nyomon követése (anamnézis, egyéni fejlődési lap, egyéni fejlesztési terv készítése)

- Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívák keresése
- Szakmai együttműködés, kapcsolattartás a különböző szakemberekkel
- A gyermek hátrányainak leküzdéséhez minden segítség biztosítása
- A szülők bevonása és betekinthetőségük biztosítása e folyamatba; korrekt tájékoztatásuk az óvodapedagógus részéről, együttműködési alternatívák felajánlása

ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉS A CSOPORTBAN

- taktilis (tapintási) észlelés fejlesztése
- finommotorika fejlesztése
- vizuálisészlelés és emlékezet fejlesztése
- ujjtorna
- vonalvezetési gyakorlatok

VÁRHATÓ EREDMÉNYEK

- a gyermek sikerélménye
- a gyermek érdekeinek érvényesülése
- szak segítség biztosítása
- kölcsönös tiszteleten, bizalmon alapuló kapcsolat a szülővel és a gyermekkel
- a másság elfogadása
- azegyenlőesélyek biztosítottsága

Óvodánkban külső szakember (gyógypedagógus, pszichológus) a logopéduson kívül nincs. Szükség esetén a Nevelési Tanácsadóba irányítjuk a gyermeket, ahol döntenek arról, hogy a továbbiakbanmilyenszakirányúvizsgálatbanés/vagyfejlesztésbenrészesüljön.Óvodánkbanaz SNI gyermekek neveléséhez és szakszerű fejlesztéséhez a BAZ Megyei Pedagógiai szakszolgálat szikszói tagintézménye segítségét vesszük igénybe. Ezekkel a szakemberekkel az óvodapedagógusok folyamatosan együttműködnek, kommunikálnak.
Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy szükség esetén a jegyző kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével megjelenjen a szakértői vizsgálatokon.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (óvodai nevelésének feladatai)

A 20/2012(VIII.31) EMMI rendelet. Az óvoda nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek esélyei egyenlők legyenek a kortársaikéval. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat, éppen ezért kiemelten fontos a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai integrációja.

Az Óvodai Integrációs Program (óvodai IPR), mely nem ad meg részletes pedagógiai tartalmakat, választandó nevelési tervet, nem nevez meg, nem ír le konkrétan alkalmazandó programokat, viszont kinyilvánítja azt a pedagógiai alapállást, amelyet megfelelőnek tart az érintett gyermekek esélyegyenlőségének elősegítésében. Az óvodai IPR nem jelent külön programot az óvoda munkájában, hiszen minden pontja a hatályos jogszabályok figyelembevételével, az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül.

Céljaink

- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3 éves, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek kerüljön beíratásra az óvodába.
- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3-7 éves halmozottan hátrányosgyermek rendszeresen járjon óvodába, ahol megfelelő minőségű óvodáztatással, tudatos óvodai nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk a gyermekek iskolai sikerességét, egyenlő esélyét az iskolakezdéshez.
- Az óvodából iskolába menő HHH gyermekek évről-évre egyre nagyobb számban, integrált iskolai környezetben kezdjék meg általános iskolai tanulmányaikat
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, Általános Iskolával, Kisebbségi Önkormányzattal, Civilszervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.

Feladataink

- A gyermek egyéni fejlődését nyomon követő Személyiséglap rendszer „anamnézis” fejezetének elkészítése az óvodába lépő HHH gyermekek teljes körében.
- Pedagógiai Programunk tevékenységrendszerének megvalósítása, melyben fő hangsúlyt

kapamintaadóóvodaikörnyezet, a HHH gyermekek élményhez juttatása folyamatosan, a tárgyi és humán erőforrás fejlesztés.

- Az új HHH gyermekek személyre szabott beszoktatása az óvodaiéletbe.
- A helyes egészségtudatuk és a táplálkozási szokásaik kialakítása
- Multikulturális tartalmak beépülése a csoportok mindennapi életébe.
- Lokálpatriotizmusra nevelés: részvétel a település rendezvényein, ünnepségein, építészeti értékeink megismerése, megőrzésére nevelés.
- A munkára nevelés során a környezet megóvására, védelmére való nevelés.
- A HHH gyermekek egyéni fejlesztési naplójában meghatározott feladatok végrehajtása fejlesztőpedagógiai módszerek alkalmazásával.
- Dyslexia prevenció.
- Drámapedagógia módszerek beépítése a mindennapi életébe.
- A HHH gyermekek óvoda-iskola átmenetének zökkenőmentes biztosítása.
- Pedagógiai Programunknak megfelelően a gyermekek individualizálva szocializációjának megvalósítása projekt módszerrel, a kooperatív technikák alkalmazásával.

Tervezési feladatok

Éveleji szintfelmérés /képességek, készségek/. A program alapján lebontott napi fejlesztési feladatok és eredmények, vagy eredménytelenségek regisztrálása.

11. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

Az óvoda irányítási-szervezési felépítése:
Aszaló Község Képviselőtestülete
Óvoda Vezetője
Óvodapedagógusok
Dajkák
Szülői Szervezet
Közalkalmazotti tanácstag
Gyermek

Munkánk eredményessége céljából, rendszeres információkra van szükségünk. Az éves tervben azokat a feladatokat határozzuk meg, amelyek megvalósítását célul tűzzük magunk elé.

A munkatervben meghatározott ellenőrzés, hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek önmagukhoz képest a legjobban fejlődjenek.

A nevelőtestület határozza meg a gyermekről vezetett feljegyzések formáját. Az ellenőrzés, értékelés a csoportok neveltségi szintjére és a gyermekek egyéni fejlettségi szintjére irányul.

A gyermekek képességének fejlődése

- A gyermekek képességeinek, fejlődésének vizsgálatát az óvónők folyamatosan végezhetik az önállóan megválasztott eszközökkel: beszélgetés, megfigyelés, látogatás.
- Figyelembe kell venni, hogy a mérés pillanatnyi állapotot rögzít, szükség esetén ismételhető, ám a gyermeknapi életét nem zavarhatja.
- A mérések mindig feleljenek meg a konkrét pedagógiai célnak, eszközei pedig a gyermekek életkorának.
- A gyermek az életkori sajátosságainak mennyire felel meg a korcsoportjához képest?
- Az eddig nyújtott teljesítményéhez képest mennyit fejlődött.

Az óvónő értékelése önmagáról

- A programban előírt célokat, feladatokat mennyire tartja be?·
- A módszerek megfelelőek-e, hatékonyak-e?
- A gyermek sokoldalú harmonikus fejlődése szempontjából a legmagasabb szintű tudást biztosítja-e a gyermeknek?

A vezető ellenőrzésének elvei

Az óvodavezető az óvónők nevelő - oktató munkájának gyermekekre gyakorolt hatását ellenőrzi, értékeli.

Az ellenőrzés, megfigyelés előre meghatározott feladatokra és a gyermekek neveltségi színvonalának szintjére terjedjen ki. Az óvónő tevékenységének értékét az adja, hogy egy bizonyos neveltségi szintről képes-e a gyermeket egy magasabb szintre eljuttatni.

Megfigyelésünk, ellenőrzésünk kiterjed:

- a gyermekek ismereteik és képességeik szintjére, érdeklődésükre, figyelmükre, aktivitásukra, önállóságukra.
- az óvónő vezetési stílusára, hogyan tud a gyermekekkel azonosulni, a gyermekek egymás közötti kapcsolatára.
- a foglalkozások, kezdeményezések feladatának és tartalmának meghatározására, megvalósításuk szintjére, az alkalmazott módszerek és eszközök célszerű megválasztására, a gyermekek munkájára.
- megvalósult-e a teljes gyermeki személyiségfejlesztése és az életrevaló felkészítés a tevékenységek által és tevékenységeken keresztül.
- az óvónő betartja-e a program által előírt célokat és feladatokat.
- a módszereket és az eszközöket helyesen használta-e
- milyen volt a gyermekek aktivitása a foglalkozásokon és a kezdeményezéseken?
- Helyes volt-e a munkaforma megválasztása? A szervezési feladatokat megfelelően láta e el? Az értékelésnél valóban a kitűzött feladatot vették-e figyelembe.

A pedagógiai munka dokumentálásának rendszere:

- Óvodánk dokumentumai (Alapprogram, alapítóokirat, minőségirányítási program)
- Óvodavezetői éves munkaterv

- Szülői Szervezet éves munkaterve
- Gyermek-és ifjúságvédelem éves munkaterve

Csoportok dokumentumai:

- nevelés, tanulás tervezése
- csoportnapló vezetése
- felvételi és mulasztási napló vezetése
- étkezési nyilvántartás vezetése
- év végi értékelés
- fejlődési napló

Vázlatok

Tartalma:
Tevékenységek célja, feladata, a megelőző tevékenységek, az eszköz a munka forma, a vázlat és a képesség fejlesztés a tevékenységközpontú óvodai nevelés alapján.

Fejlődési napló

Tartalma:

- a gyermek adatai
- A gyermek anamnézis
- A családlátogatás tapasztalatai
- A befogadás tapasztalatai
- A gyermek fejlődésének menete
- Eseti megfigyelések
- Iskolai alkalmasság
- A fejlődési napló Fábián Katalin: A 3-7éves gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció, melyet jelenleg a KRÉTA rendszerben előírt fejlődés rögzítésével hajtunk végre és ezen eredmények kerülnek kinyomtatásra.

Óvónők feladata: a dokumentumok rendszeres, folyamatos, szakszerű vezetése

Hogyan tervezzünk

- A tervezés során mindig 4-es feladatrendszerből kiindulva tervezzük meg a gyermeki tevékenységeket és ezen keresztül a szükséges fejlesztéseket.
- A cél és a feladatok ismeretében a fejlesztést hosszútávon éves, féléves periódusokban gondoljuk át, ám konkrét formában tervezni inkább egy vagy két hetes periódusban célszerű.
- A tervezés során külön biztosítani szükséges a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését a tervező és megvalósító munkában.
- Alapvetően a tevékenységek, megtervezéséből kell kiindulni
- A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésénekirányvonalairól.

Írásos dokumentumaink: melyek segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést:

- Alapító okirat
- Alapprogram
- Óvodánk sajátos pedagógiai működési terve(1év)
- A gyermek csoport nevelési és tevékenységi terve
- Egyéni fejlődés–fejlesztés dokumentumai
- Felvételi és mulasztási napló.

A vezető óvónő pedagógiai, működési terve (időkeret 1 év)
Hidat képez a program és az óvónők gyermek csoportokra elkészített terve között.

A gyermekcsoportok nevelési és tevékenységi terve

Tervezési időkerete: A nevelési terv fél év, egy év.

A tevékenységi terv1hét
Havi ütemterv.

Ez a dokumentum tartalmazza a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás szabályrendszereket, a jeles napokhoz, évszakokhoz tervezett tevékenységi témaköröket, anyagokat és az eseményekkel járó szervezési munkákat.

A helyi nevelési program ellenőrzése, értékelése

- A program ellenőrzésében és értékelésében a vezető óvónő irányításával valamennyi óvónő részt vesz.
- a bevezetés előtt a feltételrendszer vizsgálata
- a program bevezetését követő első év végén átfogó értékelés
- milyen eredményt hozott a program?
- milyenek a szülők visszajelzései?
- megjelennek-e a nevelő - fejlesztő tartalmak?
- a bevezetést követő harmadik év végén összegző értékelés

Bármely vizsgálat csak akkor éri el a célját, ha a tapasztalatokat követi az eredményeket és hiányosságokat feltáró objektív elemzés, értékelés, a pedagógiai részfeladatokmeghatározása. Az elemzésben értékelésben szaktanácsadó segítségét is igénybe vehetjük.

A hatékonyság, minőségjavítás érdekében fontos az önképzés és továbbképzés tudatos tervezése.

12. BEFEJEZŐ GONDOLATOK

A pedagógiai program reális helyzetértékelésre épült.
Rendszerelemei a sajátos, helyi lehetőségekből indultak ki, végrehajtására a feltételek adottak vagy megteremthetők.
A nevelőtestület eddigi gyakorlatára épít, a nevelők azonosulni tudnak elgondolásaival, képesek azok megvalósítására.
A fenntartó „óvodabarát" hozzáállásával, programunk a közös siker forrása lehet.

Érvényességi rendelkezések

A helyi nevelési program felülvizsgált, módosított, 2025. szeptember 1-én kerül bevezetésre valamennyi csoportban.

Az óvoda nevelésiprogram érvényességi ideje:
2025.szeptember 1-től–folyamatosanvisszavonásig.

A program módosításának lehetséges indokai:

- A program bármely területen működésképtelen, illetve nem felel meg a hatályos jogszabályoknak.
- A gyermekek személyiségfejlődésének megtorpanása visszavezethető a program alkalmazására.
- A társadalmi változások és igények szükségessé teszik. (Szülői Szervezet 51%-a kezdeményezheti.)
- A nevelőtestület 51%-a kezdeményezheti.
- A törvény előírja.

A program módosítás előterjesztése:

- A kezdeményező írásban benyújtja az óvodavezetőnek.
- Az óvodavezető előterjeszti a nevelőtestületnek.

A módosításhoz a nevelőtestület 75%-ának igen szavazata szükséges.
A jóváhagyott Pedagógiai Program végrehajtása az óvoda minden dolgozójának munkaköri kötelessége.
A Pedagógiai Program elérhető helyen (vezetőiirodában) kell tartani.
A programból külső érdeklődőket tájékoztatni jogosultak a vezetők, távollétükben munkaközösség vezetők.

13. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A programot készítette: Szatmári-Stelmach Mariann

A nevelőtestület 2025.07.18 az óvodavezető előterjesztését követően megvitatta és egyetértésben elfogadta.

Miklós Dominika

Óvodavezető helyettes

A szülői szervezet véleményezési jogot gyakorolt 2025.07.16 és elfogadta.

Balázsi Vida Mária

Szülői szervezet képviselője

A pedagógiai programot az óvodavezető jóváhagyta

Óvodavezető

Aszaló Óvoda Bölcsőde és Konyha * Aszaló *

A fenntartó, Aszaló Község Önkormányzata a pedagógiai programot elfogadta .....

.....

Polgármester